

**AKTUALIZACJA
PLANU GOSPODARKI ODPADAMI
DLA GMINY LUBSZA NA LATA 2010-2013
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014-2017**

Lubsza, marzec 2010 r.

ul. Niemodlińska 79/22
45-864 Opole
tel. 77/454-07-10, 77/474-24-57
kom. 605-262-427
mail: albeko@poczta.fm, beatapodgorska@poczta.fm

Wykonawcą
„Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubsza
na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017”
był zespół
firmy Albeko z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Marta Janowska
mgr inż. Jarosław Górniak
mgr inż. Paweł Synowiec
lic. Marta Stelmach
lic. Mariusz Orzechowski

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	6
1.1. Podstawy formalno - merytoryczne wykonania dokumentu	6
1.2. Podstawowe cele	6
1.3. Zakres opracowania.....	6
2. OCENA REALIZACJI ISTNIEJĄCEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI.....	7
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY LUBSZA	7
3.1. Sytuacja demograficzna.....	12
3.2. Sytuacja gospodarcza.....	12
4. AKTUALNY STAN GOSPODARKI ODPADAMI	13
4.1. Instalacje odzysku lub unieszkodliwiania odpadów	13
4.2. Analiza gospodarki odpadami komunalnymi	15
4.2.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych	15
4.2.2. Odpady ulegające biodegradacji.....	16
4.2.3. Rodzaje i ilości odpadów komunalnych poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku.....	16
4.2.4. Charakterystyka istniejącego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.....	19
4.2.5. Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych	21
4.3. Odpady opakowaniowe.....	28
4.4. Komunalne osady ściekowe	28
4.5. Inne odpady	29
4.6. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	32
5. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	32
5.1. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów komunalnych	32
5.1.1. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji.....	33
5.1.2. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych	34
5.2. Prognoza ilości wytwarzania odpadów opakowaniowych	34
5.3. Prognoza ilości wytwarzania komunalnych osadów ściekowych	35
5.4. Prognoza ilości wytwarzania innych odpadów.....	35
5.5. Prognozowane zmiany w zakresie rozwiązań organizacyjnych i techniczno - technologicznych	36
6. CELE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I TERMINY ICH OSIĄGNIĘCIA.....	36
6.1. Odpady komunalne	37
6.1.1. Proponowane systemy	37
6.1.1.1. Podział województwa na Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi	37
6.1.1.2. Rozwiązania systemowe zbierania odpadów	39
6.1.2. Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych	40
6.2. Odpady opakowaniowe.....	42
6.3. Komunalne osady ściekowe	42
6.4. Inne odpady	43
7. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	44
7.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów	44
7.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko... 44	44
7.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	44
7.3.1. Odpady komunalne	44
7.3.1.1. Odpady niebezpieczne	45
7.3.3. Komunalne osady ściekowe	46

7.3.4. Odpady opakowaniowe	47
7.3.5. Inne odpady.....	47
7.3.6. Działania zmierzające do redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów	47
8. PROJEKTOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI	48
8.1. Instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych	48
9. HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ.....	52
9.1. Harmonogram zadań z zakresu gospodarki odpadami	52
9.2. Zadania i koszty w zakresie gospodarki odpadami	54
9.3. Możliwości finansowania realizacji zamierzonych działań.....	57
10. WNIOSKI Z PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	61
11. SYSTEMY MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU	62
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	64

SPIS TABEL

Tabela nr 1. Pomniki przyrody na terenie gminy Lubsza - stan na styczeń 2010 r.....	11
Tabela nr 2. Liczba ludności w gminie Lubsza.....	12
Tabela nr 3. Podział podmiotów gospodarki narodowej.....	13
Tabela nr 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2004-2008	13
Tabela nr 5. Bilans i skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w gminie Lubsza w latach 2005-2009.....	15
Tabela nr 6. Ilości wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji	16
Tabela nr 7. Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Lubsza, przekazanych do unieszkodliwiania w latach 2005-2009	18
Tabela nr 8. Ilość odpadów selektywnie zebranych z terenu gminy Lubsza, przekazanych do odzysku w latach 2005-2009	18
Tabela nr 9. Wykaz podmiotów świadczących usługę wywozu odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.....	19
Tabela nr 10. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odzysku i transportu odpadów, mających swoją siedzibę na terenie gminy Lubsza.....	19
Tabela nr 11. Szacunkowe ilości poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych	22
Tabela nr 12. Wykaz przedsiębiorców: wprowadzających na rynek nowy sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie powiatu brzeskiego.....	23
Tabela nr 13. Wykaz podmiotów zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych na terenie Gminy Miasta Brzegu.....	25
Tabela nr 14. Wykaz przedsiębiorców prowadzących w województwie opolskim działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	26
Tabela nr 15. Masa odpadów opakowaniowych zebranych selektywnie na terenie gminy Lubsza w latach 2005-2009 i przekazanych do odzysku.....	28
Tabela nr 16. Ilość wytworzonych osadów ściekowych (sucha masa) w gminie Lubsza w 2009 r. i sposób ich zagospodarowania.....	29
Tabela nr 17. Masa odpadów z budowy i remontów pochodzących z sektora komunalnego, zebranych na terenie gminy Lubsza w latach 2006-2009	32
Tabela nr 18. Prognoza wytwarzania strumieni odpadów komunalnych	33
Tabela nr 19. Prognoza wytwarzania odpadów biodegradowalnych	33
Tabela nr 20. Prognoza przyrostu ilości odpadów niebezpiecznych.....	34
Tabela nr 21. Prognoza przyrostu ilości zużytych baterii i akumulatorów	34
Tabela nr 22. Prognoza przyrostu ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.....	34
Tabela nr 23. Szacunkowe dane dotyczące masy odpadów opakowaniowych.....	35
Tabela nr 24. Prognoza przyrostu ilości komunalnych osadów ściekowych	35
Tabela nr 25. Prognoza przyrostu ilości odpadów pochodzących z demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.....	36
Tabela nr 26. Prognoza przyrostu ilości zużytych opon	36

Tabela nr 27. Proponowany podział terytorialny Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi wg APGOWO.....	38
Tabela nr 28. Wojewódzki Plan Depozytowy dla Środkowo-Zachodniego RGOK	38
Tabela nr 29. Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów	40
Tabela nr 30. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych	42
Tabela nr 31. Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon	43
Tabela nr 32. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami	52
Tabela nr 33. Zadania i koszty związane z realizacją zadań określonych w GPGO	55
Tabela nr 34. Wskaźniki monitorowania GPGO	63

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek nr 1. Położenie Gminy Lubsza.....	8
Rysunek nr 2. Mapa lokalizacyjna składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Gać	14
Rysunek nr 3. Mapa lokalizacyjna składowiska odpadów przemysłowych w miejscowości Raciszów	14
Rysunek nr 4. Aktualny model systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	20
Rysunek nr 5. Schemat blokowy projektowanego systemu gospodarki odpadami	51

WYKAZ SKRÓTÓW

APGOWO	Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego
GPGO	Gminny Plan Gospodarki Odpadami
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPGO 2010	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010
MPZON	mobilny punkt zbierania odpadów niebezpiecznych
PZON	punkt zbierania odpadów niebezpiecznych
WFOŚiGW	Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WSO	Wojewódzki System Odpadowy
ZZO	Zakład Zagospodarowania Odpadów

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawy formalno - merytoryczne wykonania dokumentu

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r o odpadach (Dz.U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.), wprowadziła obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami, które podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

„Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubsza na lata 2004-2007 z perspektywą do roku 2011” został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/309/2005 Rady Gminy Lubsza z dnia 28 grudnia 2005 r.

Aktualizację planu gospodarki odpadami dla Gminy Lubsza opracowano zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO 2010) oraz Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego (APGOWO).

1.2. Podstawowe cele

Celem głównym Aktualizacji planu gospodarki odpadami dla Gminy Lubsza wynikającym z KPGO 2010 i APGOWO jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów;
- ograniczenia właściwości niebezpiecznych;
- wykorzystania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów.

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa cele główne to:

- zwiększenie udziału odzysku (w szczególności odzysku energii z odpadów), zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowisko odpadów;
- bieżąca aktualizacja danych o gospodarce odpadami w gminie.

1.3. Zakres opracowania

Plan Gospodarki Odpadami dotyczy odpadów komunalnych powstających na terenie gminy Lubsza oraz innych odpadów, w tym m.in.: odpadów niebezpiecznych, odpadów opakowaniowych i komunalnych osadów ściekowych.

Plan Gospodarki Odpadami obejmuje:

- opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:
  - rodzaju, ilości i źródeł pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwienia,
  - posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
  - rozmieszczenia istniejących instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
  - identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami,
- prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
- system gospodarowania odpadami,
- zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji,
- instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:
  - wskazanie źródeł finansowania planowanych działań,
  - harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstaniu odpadów lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na

środowisko oraz prawidłowego gospodarowania nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska, - system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

Do przeprowadzenia analizy wykorzystane zostały dane z: informacji zaczerpniętych z Urzędu Gminy w Lubszy, gminnych sprawozdań z PGO, KPGO 2010, APGOWO oraz przedsięwzięciach związanych z gospodarką odpadami na terenie gminy Lubsza.

2. OCENA REALIZACJI ISTNIEJĄCEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI

Zadania zaplanowane w „Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubsza na lata 2004-2007 z perspektywą do roku 2011” realizowane były zgodnie z założeniami określonymi w „Krajowym Planie Gospodarki Odpadami”.

Na terenie gminy Lubsza realizowane były działania edukacyjno - informacyjne mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami.

Stopień realizacji zadań:

- na koniec 2009 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych było objęte 96% mieszkańców,
- wdrożono selektywne zbiórki następujących grup odpadów:
  - opakowaniowych: papier, tworzywa sztuczne, szkło,
  - wielkogabarytowych,
  - zużytych baterii,
- wykonana pełna inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest występujących na terenie gminy oraz opracowany program usuwania tych wyrobów,
- ze względu na wiejski charakter gminy, większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie np. na przydomowych kompostownikach,
- Gmina Lubsza jest jedną z gmin założycielskich związku międzygminnego: Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK”; partycypacja gminy w kosztach utrzymania Związku i finansowania inwestycji, związanych z rozbudową i funkcjonowaniem Zakładu Gospodarowania Odpadami w Gać, wynosi 4%.

W kolejnych latach należy uwzględnić realizację zadań ujętych w planie, dla których cykl osiągnięcia efektu jest wieloletni. Program Gospodarki Odpadami (PGO) stanowi w tym przypadku bezpośrednie narzędzie do szczegółowego planowania i realizacji poszczególnych celów. Realizacja powinna być w tym przypadku rozumiana dynamicznie, gdyż postępujące zmiany w sektorze gospodarczym i społecznym są na etapie planowania trudne do przewidzenia i zaaplikowania działań korygujących. Z tego powodu w odstępach dwuletnich przygotowywane są sprawozdania z realizacji PGO, a w odstępach czteroletnich zalecane są kolejne aktualizacje PGO. Ma to zapobiec dezaktualizacji planów, sprawić że będą przystawały do aktualnych możliwości i potencjału gminy oraz dynamiki wzrostu gospodarki kraju.

3. CHARAKTERYSTYKA GMINY LUBSZA

Gmina wiejska Lubsza położona jest w zachodniej części województwa opolskiego, w północnej części powiatu brzeskiego. Od północy Gmina Lubsza graniczy z gminą miejską Namysłów (powiat namysławski) i z gminą miejsko-wiejską Jelcz Laskowice (powiat oławski, województwo dolnośląskie). Od południowego zachodu i południa z gminą wiejską Skarbimierz oraz miastem Brzeg. Od południowego wschodu z gminą wiejską Popielów, a od wschodu z gminą wiejską Świerców.

Gmina Lubsza zajmuje powierzchnię około 213 km² i jest największą pod względem obszaru gminą w województwie, tworzy ją 21 sołectw i 10 przysiółków. Należą do nich: Lubsza, Borucice, Rogalice, Raciszów, Małoszyce, Nowy Świat, Tarnowiec, Roszkowice, Lubicz, Śmiechowice, Czepielowice,

Nowe Kolnie, Kościerzycy, Pisarzowice, Piastowice, Michałowice, Myślborzyce, Szydłowice, Błota, Dobrzyń, Garbów, Borek, Boruta, Książkowice, Kopalina, Lednica, Leśna Woda, Stawy, Smolarnik, Zamcze, Złotówka.

Zagęszczenie sieci osadniczej jest zbliżone do średniej dla województwa opolskiego (16,94) - na 100 km² powierzchni gminy przypada 14,57 miejscowości. Liczba mieszkańców w gminie Lubsza wynosi 8 905 osób (stan na 31.12.2009 r.). Wiodącą funkcją w gminie jest rolnictwo i leśnictwo.

Rysunek nr 1. Położenie Gminy Lubsza

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Gmina Lubsza położona jest w:

- Prowincji – Niż Środkowoeuropejski
- Podprowincji – Niziny Środkowopolskie
- Makroregionie – Nizina Śląska
- Mezoregionie:
  - Równina Oleśnicka – północna i środkowa część gminy,
  - Pradolina Wrocławska – południowa część gminy.

Równina Oleśnicka położona jest na północny wschód od Pradoliny Wrocławskiej. Jej wschodnią granicę stanowi rzeka Stobrawa. Z kolei Pradolina Wrocławska obejmuje dolinę rzeki Odry, a powierzchnia tego terenu wznosi się na wysokość 110 – 135 m n.p.m. Północna granica owego mezoregionu przebiega przez południową część Gminy Lubsza w kierunku północny-zachód – południowy-zachód.

Gmina Lubsza zaliczana jest do obszarów o niewysokiej wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, przy czym największą przydatność dla rolnictwa mają grunty położone w dolinie Odry. Jednocześnie tutaj istnieje duże ryzyko prowadzenia gospodarki rolnej, ze względu na zagrożenia powodziowe. Użytki rolne w Gminie Lubsza zajmują 45,8% powierzchni gminy, z których 15,2% stanowią dobre gleby klas I - III, pozostała zaś część, zwłaszcza na północy gminy to gleby piaszczyste i mało urodzajne, klas IV - VI. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej – 76 punktów, przyznany przez IUNG w Puławach, lokuje gminę Lubsza poniżej średniej w województwie opolskim.

Transport

Z punktu widzenia połączeń regionalnych i międzynarodowych położenie Gminy Lubsza jest korzystne. Już od początku istnienia państwa polskiego przez teren gminy przebiegały szlaki łączące

Śląsk z Małopolską. Dzisiaj kilkanaście kilometrów od granic gminy przebiega główna linia komunikacyjna południowej Polski – autostrada A4.

Gmina Lubsza usytuowana jest na przebiegu trzeciego paneuropejskiego korytarza TRANSEUROPEJSKIEJ SIECI TRANSPORTOWEJ (TENS), integrującej kraje Unii Europejskiej ze wschodem Europy, zapewniającej powiązania Niemiec z Ukrainą poprzez Zgorzelec, Wrocław, Opole, Gliwice, Kraków, Rzeszów do przejścia granicznego w Medyce. Do sieci tej należy autostrada A4 przebiegająca w odległości ok. 25 km na południe od Lubszy (przez gminę Olszanka i Grodków) oraz międzyregionalna droga krajowa nr 94, stanowiąca południową obwodnicę Brzegu.

Dodatkowo w skład TENS wchodzi droga wodna Odry. Gmina Lubsza pozostaje w zasięgu oddziaływania TENS, a układ transportowy odgrywa niebagatelną rolę w stymulowaniu procesów rozwojowych (pasma przyspieszonego rozwoju).

Transport drogowy

Komunikacja drogowa odgrywa zasadniczą rolę w obsłudze komunikacyjnej gminy. Na sieć transportową składają się droga krajowa, droga wojewódzka, drogi powiatowe oraz gminne. Autostrada A-4 w relacji Legnica - Wrocław - Kraków przebiega 25 km na południe od granicy Gminy Lubsza.

Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 39 relacji Łagiewniki - Strzelin - Wiązów - Owczary - Brzeg - Lubsza - Namysłów - Kępno. Stanowi ona alternatywne połączenie drogi nr 8 pomiędzy Łagiewnikami a Kępnem z pominięciem Wrocławia. Trasa ma również znaczenie regionalne, ponieważ stanowi składnik skomunikowania południowej części województwa dolnośląskiego w wylotem na Warszawę, rozprowadzając wcześniej ruch w kierunku Opola. Zarząd nad drogą sprawuje Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

Przez południową część Gminy Lubsza przebiega droga wojewódzka nr 457 Brzeg - Dobrzeń Wielki. Droga ta obsługuje w głównej mierze ruch lokalny w kierunku Brzegu oraz Opola dla mieszkańców gmin: Lubsza, Popielów, Dobrzeń Wielki. Droga jest w zarządzie Dróg Wojewódzkich w Opolu.

Na terenie gminy występuje 18 dróg powiatowych o łącznej długości 82,7 km.:

- 1135 O – od drogi krajowej nr 38 przez wieś Raciszów,
- 1137 O – Biskupice Oławskie - Mąkoszyce,
- 1138 O – Mąkoszyce - Nowy Świat,
- 1141 O – Mąkoszyce - Bąkowiec,
- 1142 O – Mąkoszyce - Kurznie,
- 1143 O – Czepielowice - Roszkowice,
- 1146 O – Dobrzyń - Śmiechowice,
- 1147 O – Śmiechowice - Karłowice,
- 1157 O – Lubsza - Nowe Kolnie,
- 1158 O – Kościerzycy - Czepielowice,
- 1167 O – Dobrzyń - Michałowice,
- 1168 O – Dobrzyń - granica województwa (Bystrzyca),
- 1169 O – Leśna Woda - Szydłowice,
- 1170 O – Błota - Dobrzyń,
- 1171 O – droga przez przysiółek Lednica,
- 1136 O – Domaszowice - Świerczów - Mąkoszyce,
- 1192 O – Dobrzyń - granica województwa (Wójcice),
- 1198 O – Nowy Świat - Tarnowiec.

Na terenie Gminy Lubsza występuje 78 dróg gminnych o łącznej długości 98,475 km. Do większości miejscowości w gminie można dojechać drogami o nawierzchni asfaltowej. Stan dróg ocenia się na dobry, choć niektóre wymagają kompleksowych prac remontowych.

Komunikacja autobusowa w gminie jest dobrze rozwinięta, a obsługuje ją Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej (PKS) w Brzegu. Dzięki niej można dotrzeć do każdego sołectwa w gminie jak również miejscowości sąsiadujących z Gminą Lubsza tj.: Brzeg, Namysłów, Opole, Popielów, Dobrzeń Wielki.

Transport kolejowy

Przez obszar Gminy Lubsza przebiega jedna linia kolejowa: Nr 277 relacji Opole Groszowice - Karłowice - Jelcz Laskowice - Wrocław Brochów.

Na dwutorowej, zelektryfikowanej linii kolejowej nr 277 prowadzony jest głównie ruch towarowy o dużym natężeniu. Na terenie gminy zlokalizowane są cztery stacje kolejowe: Tarnowiec Brzeski, Małoszyce, Rogalice, Borucice.

Ruch pasażerski to dwie pary pociągów osobowych w kierunku Wrocławia i Opolą. Fakt istnienia dogodnej sieci komunikacyjnej podnosi prestiż gminy oraz stanowi istotny argument pozwalający stymulować jej rozwój gospodarczy, zwłaszcza w zakresie funkcji pozarolniczych.

Transport wodny

Południową granicę Gminy Lubsza stanowi rzeka Odra, która pozostaje żeglowna na długości 695 km i stanowi główny element największego w Polsce systemu śródlądowych dróg wodnych wykorzystywanych transportowo. Transport wodny dotyczy głównie ładunków masowych (węgiel, rudy, materiały budowlane i nawozy).

Odra będąca korytarzem transportowym II klasy technicznej międzynarodowej, jako jedyna posiada połączenie (przez rzekę Sprewę i kanał Haweli) z Łabą i pozostałą częścią zachodnioeuropejskiego systemu dróg wodnych. Zapewnia powiązania z międzynarodowym systemem transportu wodnego:

- w kierunku północnym – z Bałtykiem oraz z Portem Morskim Handlowym w Szczecinie - Świnoujściu,
- w kierunku wschodnim – przez kanał Gliwicki ze szlakiem wodnym Wisły,
- docelowo także na zachód, po realizacji bezpośredniego połączenia Odry z Dunajem.

Odra zapewnia powiązania miasta z infrastrukturą portową w Gliwicach, Kędzierzynie-Koźlu, Opolu, Wrocławiu i Szczecinie, a także portami w Europie Zachodniej.

Szerokie powiązania rzeki Odry z europejską siecią korytarzy wodnych ma znaczenie dla możliwości rozwoju gospodarki Gminy Lubsza, a także dla rozwoju turystyki wodnej.

Na odcinku Kędzierzyn-Koźle – Brzeg Dolny, głębokość tranzytowa rzeki umożliwia żeglugę barkami o wyporności do 600 t minimum przez 8 miesięcy w roku. Utrudnienia w transporcie całorocznym wynikają z nierównomierności przepływów, również stan techniczny koryta i infrastruktury hydrotechnicznej obecnie nie jest zadowalający.

Wody powierzchniowe

Obszar Gminy Lubsza posiada urozmaicony system hydrologiczny. Składają się na niego bogata sieć rzeczna i melioracyjna, liczne stawy, starorzecza, małe oczka wodne, torfowiska, namuliska, niecki bezodpływowe oraz tereny zalewowe i inne obszary okresowo podmokłe. Sieć rzeczna terenu gminy ma charakter typowo nizinny o niwalno-fluwialnym reżimie zasilania.

Głównym ciekim odwadniającym teren gminy jest rzeka Odra, która dla zachodniej części gminy stanowi zlewnię bezpośrednią. W południowej części gminy znajduje się prawostronna część ujścia rzeki Stobrawy. Natomiast centralna i północna część gminy odwadniana jest za pośrednictwem zlewni cząstkowych rzeki Smortawy. Przez teren gminy przepływają jeszcze: Śmieszka, Ciek Boruta, Odrzyca i Kanał Bystrzycki, które są dopływami w/w rzek.

Sieć hydrograficzną obszaru gminy uzupełniają mniejsze cieki oraz niewielkie zbiorniki wodne - starorzecza i oczka powyroboiskowe oraz stawy m.in. w okolicy Śmiechowic, Lubicza, Lubszy, Michałowic i Borucic. Kompleks stawów koło Borucic i ich najbliższe otoczenie, ze względu na wysokie walory przyrodnicze, wyróżniono do ochrony prawnej (proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy). Na dużej części terenu gminy, ze względu na wysoki poziom wód gruntowych, znajduje się także sieć rowów melioracyjnych.

Wody podziemne

Na terenie gminy Lubsza wg klasyfikacji Kleczkowskiego (1990 r.) znajduje się jeden zbiornik wód podziemnych – Zbiornik rzeki Stobrawy nr 323 – podlegający najwyższej ochronie. Zbiornik ten gromadzi wody w osadach trzeciorzędowych o średniej głębokości ujęć 80 m. Dominującym kierunkiem przepływu wód podziemnych GZWP 323 jest kierunek południowo-zachodni, zgodny

z przebiegiem rzeki Stobrawy i jej prawostronnych dopływów. Piaszczysto-żwirowe osady trzeciorzędowe występujące w obrębie zbiornika izolowane są utworami słabo przepuszczalnymi o miąższości ok. 30 m. Jakość wód jest średnia z powodu ponadnormatywnej zawartością żelaza i manganu.

Gmina Lubsza posiada wystarczające zasoby wód podziemnych. Udokumentowane zasoby wód czwartorzędowych w pełni pokrywają istniejące zapotrzebowanie i nie stanowią potencjalnej bariery rozwoju gminy.

Warunki przyrodnicze

Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych:

- tereny leśne (oddział 153 obrębu Lubsza, Nadleśnictwo Brzeg),
- wąski pas doliny Smortawy przy jej korycie na południowy-zachód od Borucic,
- zmeliorowane i zagospodarowane torfowisko (ok. 2,5 km na północny-wschód od wsi Nowe Kolnie),
- mozaika ekosystemów na południe od szosy Kościerzycy – Nowe Kolnie,
- duże kompleksy łąk położonych pomiędzy Nowymi Kolniami i Odrą,
- kompleksy stawów w Borucicach w otoczeniu leśnym i łąkowym,
- Bagno Wójcin,
- dolina rzeki Smortawy.

Park krajobrazowy:

- „Stobrawski Park Krajobrazowy”.

Rezerваты przyrody:

- „Leśna woda”,
- „Lubsza”,
- „Rogalice”,
- „Borucice”,

Obszar Chronionego Krajobrazu:

- „Lasy Stobrawsko-Turawskie”.

Pomniki przyrody:

Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Lubsza przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela nr 1. Pomniki przyrody na terenie gminy Lubsza - stan na styczeń 2010 r.

Lp.	Gatunek	Lokalizacja	Nr rej.
1.	Dąb szypułkowy	Rogalice	97
2.	Dąb szypułkowy	Leśna Woda	98
3.	Buk zwyczajny	Nowy Świat	190
4.	Dąb szypułkowy	Mąkoszyce	197
5.	Dąb szypułkowy	Roszkowice	239
6.	Orzech czarny	Rogalice	270
7.	Grupa drzew z gatunku: buk zwyczajny i grab pospolity	Nowy Świat	351
8.	Grupa drzew z gatunku dąb szypułkowy	Roszkowice	358
9.	Grupa drzew z gatunku dąb szypułkowy	Roszkowice	360
10.	Dąb szypułkowy	Leśna Woda	415

Źródło: Wykaz form ochrony przyrody, RDOŚ w Opolu, www.opole.rdos.gov.pl

Obszary NATURA 2000:

- „Grądy Odrzańskie” (PLB020002),
- „Lasy Barucickie” (PLH160009),
- „Grądy w dolinie Odry” (PLH020017).

Szczegółowa charakterystyka warunków przyrodniczych występujących na terenie gminy Lubsza, przedstawiona została w „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lubsza na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017” stanowiącym oddzielne opracowanie.

3.1. Sytuacja demograficzna

Według danych pozyskanych z Urzędu Gminy w Lubszy – liczba mieszkańców w gminie na koniec 2009 r. wynosiła 8 905 osób. W porównaniu z 2005 r. nastąpił wzrost liczby mieszkańców o ok. 3,2% (275 osób). Główną przyczyną takiego stanu jest osiedlanie się na terenie gminy Lubsza ludności z blisko usytuowanego Brzegu.

Średnia gęstość zaludnienia na koniec 2009 r. wyniosła ok. 42 osoby na 1 km². Szacuje się, że w kolejnych latach będzie następował dalszy wzrost liczby ludności.

Tabela nr 2. Liczba ludności w gminie Lubsza

Liczba ludności w roku:								
2005	2006	2007	2008	2009	Szacunkowo			
					2010	2013	2017	2020
8 630	8 651	8 730	8 829	8 905	8 976	9 193	9 379	9 520

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z ewidencji ludności z Urzędu Gminy

3.2. Sytuacja gospodarcza

Gmina Lubsza charakteryzuje się słabym rozwojem gospodarczym. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo i leśnictwo. Gmina nie posiada dobrze rozwiniętej bazy przetwórstwa rolno-spożywczego ani przemysłu przetwórczego. Niekorzystnym uwarunkowaniem dla rozwoju gospodarki w gminie jest dość duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych. Pomimo zdominowania gospodarki przez rolnictwo, brak jest obszarów w sąsiedztwie, które mogłyby być potencjalnymi rynkami zbytu dla rolnictwa. Sytuację gospodarczą gminy pogarsza dodatkowo niski współczynnik zatrudnienia w sektorach pozarolniczych, jak również brak miejscowego kapitału inwestycyjnego. Istotnym jest również fakt nieposiadania zasobów i surowców geologicznych.

Niewątpliwym atutem Gminy Lubsza jest położenie na granicy dwóch województw (opolskiego i dolnośląskiego), co zapewnia bliskość i różnorodność rynków zbytu. Gmina Lubsza posiada liczne rezerwy na rynku pracy. W ostatnim czasie dochodzi w gminie do wzrostu liczby zakładów usługowych. Gmina Lubsza posiada wysoki wskaźnik lesistości, w związku z czym w ostatnim czasie obserwuje się rozwój gospodarstw specjalistycznych (szkółkarstwo i ogrodnictwo). Korzystnym czynnikiem przyczyniającym się do rozwoju gospodarczego gminy jest przewaga prywatnych i zakładowych gospodarstw nad własnością budżetu państwa.

Do najważniejszych usług świadczonych na terenie gminy Lubsza należą: handel, ochrona zdrowia, opieka socjalna, szkolnictwo, kultura oraz sport i turystyka. Głównymi ośrodkami handlowymi są Lubsza, Mąkoszyce i Kościerzycy. Większość sklepów to placówki małe, o powierzchni sprzedaży nie przekraczającej 40 m². Zakłady rzemieślnicze znajdujące się na terenie gminy świadczą usługi w zakresie: ogólnobudowlane, stolarskie, mechaniki pojazdowej oraz prace związane z obsługą rolnictwa i leśnictwa.

Największe zakłady na terenie gminy Lubsza to m.in.:

- Fabryka Okien Różański, Kościerzycy,
- Stanisław Sitak Zakład Stolarski, Lubsza,
- Lesław Chort LECH-INSTAL, Myśliborzyce,
- Klemens Jakubowski „JAKUB”, Lubsza,
- OMAN Sp. z o.o. - tartak, Rogalice,
- AGRO DUDA Sp. z o.o. Grąbkowo, ferma trzody chlewnej Nowy Świat,
- Światłto Tomasz Art.-Tom Zakład Stolarski, Szydłowice,

- Gawroniuk Sebastian TARTAK, Mąkoszyce,
- "Jesion" Zakład Usługowy Marzena Pieruń, Mąkoszyce.

Szansami dla polepszenia sytuacji gospodarczej Gminy Lubsza są:

- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwój gospodarstw specjalistycznych (ogrodnictwo, szkółki leśne),
- wykorzystanie zasobów leśnych,
- rozbudowa bazy hotelarsko-gastronomicznej,
- rozwój gospodarstw agroturystycznych,
- powiększenie gospodarstw rolnych oraz budowa małych zakładów produkcyjnych,.

Tabela nr 3. Podział podmiotów gospodarki narodowej

W sektorze publicznym:		Gmina Lubsza
- podmioty gospodarki narodowej ogółem		19
- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem		16
W sektorze prywatnym:		
- podmioty gospodarki narodowej ogółem		700
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		618
- spółki prawa handlowego		20
- spółki z udziałem kapitału zagranicznego		7
- spółdzielnie		5
- stowarzyszenia i organizacje społeczne		18

Źródło www.stat.gov.pl, 2008 r.

Tabela nr 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2004-2008

Lp.	Rok	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
1.	2004	598	17	581
2.	2005	603	17	586
3.	2006	623	17	606
4.	2007	677	19	658
5.	2008	719	19	700

Źródło: www.stat.gov.pl,

W sektorze publicznym w 2008 r. zarejestrowano 19 podmiotów (2,6%), natomiast w sektorze prywatnym 700 (97,4%).

4. AKTUALNY STAN GOSPODARKI ODPADAMI

W niniejszym rozdziale przeprowadzona zostanie analiza gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Lubsza. Dane pochodzą z: informacji uzyskanych z Urzędu Gminy w Lubczy, gminnych sprawozdań z PGO, KPGO 2010, APGOWO oraz przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy.

4.1. Instalacje odzysku lub unieszkodliwiania odpadów

Składowiska odpadów

Na terenie gminy Lubsza nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych. Odpady zebrane z obszaru gminy kierowane są na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Gać (położone: woj. dolnośląskie, pow. oławski, gm. Oława).

W północno-wschodniej części Gminy istnieje nieczynne składowisko odpadów przemysłowych w Raciszowie, zarządzane przez osoby fizyczne.

Lokalizację powyższych składowisk przedstawiono na rysunkach nr 2-3.

Rysunek nr 2. Mapa lokalizacyjna składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Gać

S - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Gać

Rysunek nr 3. Mapa lokalizacyjna składowiska odpadów przemysłowych w miejscowości Raciszów

S - składowisko odpadów przemysłowych w miejscowości Raciszów

Instalacje odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów

Na terenie gminy Lubsza nie ma instalacji do odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Wszystkie selektywnie zebrane odpady przekazywane są do odzysku poza teren gminy.

4.2. Analiza gospodarki odpadami komunalnymi

4.2.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródłami powstawania odpadów komunalnych związanych z działalnością bytową człowieka są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty użyteczności publicznej (handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo, sektor gospodarczy itp.).

W tabeli nr 5 przedstawiono szacunkowe ilości odpadów komunalnych wytworzonych w gminie Lubsza podziane na 16 rodzajów.

Jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów na poziomie 220 kg/M/rok przyjęto dla 2005 r. Wskaźnik ten uwzględnia zarówno odpady, które zostały zebrane z terenu gminy i przekazane do unieszkodliwiania lub odzysku jak i te, które mieszkańcy zagospodarowali we własnym zakresie (legalnie – np. przydomowe kompostowniki lub nielegalnie – np. spalanie). Natomiast średni skład morfologiczny wytwarzanych odpadów komunalnych oraz wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów na poziomie 1% rocznie przyjęto na podstawie zapisów w KPGO 2010.

Tabela nr 5. Bilans i skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych w gminie Lubsza w latach 2005-2009

Lp.	Strumienie odpadów komunalnych	Ilość odpadów [Mg/rok] w latach:				
		2005	2006	2007	2008	2009
1.	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie	39,1	39,6	40,3	41,3	42,0
2.	Odpady zielone z ogrodów i parków	52,4	53,0	54,0	55,3	56,3
3.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, w tym:*	1 675,7	1 695,0	1 725,9	1 768,9	1 799,8
3-1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	301,6	305,1	310,7	318,4	324,0
3-2.	Odpady zielone	67,0	67,8	69,0	70,8	72,0
3-3.	Papier i tektura	201,1	203,4	207,1	212,3	216,0
3-4.	Odpady wielomateriałowe	50,3	50,9	51,8	53,1	54,0
3-5.	Tworzywa sztuczne	201,1	203,4	207,1	212,3	216,0
3-6.	Szkło	134,1	135,6	138,1	141,5	144,0
3-7.	Metal	83,8	84,8	86,3	88,4	90,0
3-8.	Odzież, tekstylia	16,8	17,0	17,3	17,7	18,0
3-9.	Drewno	33,5	33,9	34,5	35,4	36,0
3-10.	Odpady niebezpieczne	16,8	17,0	17,3	17,7	18,0
3-11.	Odpady mineralne, w tym frakcja popiołowa	569,7	576,3	586,8	601,4	611,9
4.	Odpady z targowisk	18,4	18,6	19,0	19,4	19,8
5.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	40,4	40,9	41,7	42,7	43,4
6.	Odpady wielkogabarytowe	72,5	73,4	74,7	76,6	77,9
Razem		1 898,6	1 920,5	1 955,5	2 004,2	2 039,2
Liczba mieszkańców		8 630	8 651	8 730	8 829	8 905
Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów [Mg/M/rok]		0,220	0,222	0,224	0,227	0,229

Lp.	Strumienie odpadów komunalnych	Ilość odpadów [Mg/rok] w latach:				
		2005	2006	2007	2008	2009
* - w badaniach składu morfologicznego odpadów komunalnych nie wyodrębnia się frakcji opakowaniowej, ** - meble i inne odpady dużych rozmiarów (poza zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym)						

Źródło: Podział na strumienie odpadów komunalnych oraz średni skład procentowy zaczerpnięto z KPGO 2010

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w 2009 r. zwiększyła się o ok. 7,4% w stosunku do 2005 r., przy ok. 3,2% wzroście liczby ludności w analizowanych latach.

4.2.2. Odpady ulegające biodegradacji

Szacunkowy bilans odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zawarto w tabeli nr 6. Dane do obliczeń zaczerpnięto z tabeli nr 5:

- pkt. 1 w tab. nr 6 – przyjęto 30% wartości z pkt. 1 w tab. nr 5,
- pkt. 2 w tab. nr 6 – przyjęto wartość z pkt. 2 w tab. nr 5,
- pkt. 3 w tab. nr 6 – przyjęto sumy wartości pkt. 3.1, 3.2, 3.3 i 3.9 w tab. nr 5,
- pkt. 4 w tab. nr 6 – przyjęto 70% wartości z pkt. 4 w tab. nr 5.

Tabela nr 6. Ilości wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji

Lp.	Nazwa	Ilość odpadów [Mg/rok] w latach:				
		2005	2006	2007	2008	2009
1.	Papier i tektura zbierane selektywnie*	11,7	11,9	12,1	12,4	12,6
2.	Odpady zielone z ogrodów i parków	52,4	53,0	54,0	55,3	56,3
3.	Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	603,3	610,2	621,3	636,8	647,9
4.	Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)**	12,9	13,0	13,3	13,6	13,8
Razem		680,3	688,1	700,7	718,1	730,6
* - przyjęto 30%, ** - przyjęto 70%						

Źródło: Podział na strumienie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz średni skład procentowy zaczerpnięto z KPGO 2010

Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w **2005 r.** wyznaczona została na poziomie **680,3 Mg**, co oznacza, że na statystycznego mieszkańca gminy przypadło wówczas ok. **79 kg/rok**. W **2009 r.** ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji wyznaczono na poziomie ok. **730,6 Mg** – na jednego mieszkańca gminy przypadło ok. **82 kg/rok**.

Szacuje się, iż w związku ze specyfiką gminy Lubsza (gmina wiejska), ok. 70% wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji zagospodarowywane jest we własnym zakresie przez mieszkańców: w przydomowych kompostownikach, przy skarmianiu zwierząt lub przy spalaniu w paleniskach domowych.

4.2.3. Rodzaje i ilości odpadów komunalnych poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku

Jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Lubsza jest składowanie. Wszystkie zebrane odpady, przeznaczone do unieszkodliwiania, kierowane są na składowisko w miejscowości Gać (powiat Oławski, woj. dolnośląskie).

Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Lubsza, przekazanych do unieszkodliwiania w latach 2005-2009 przedstawiono w tabeli nr 7.

Na podstawie przedstawionych w tabeli nr 7 danych można zauważyć, iż ilość zebranych odpadów komunalnych, poddanych procesowi składowania w latach 2005-2009 sukcesywnie wzrastała (jedynie w 2006 r. odnotowano niższą ilość zebranych odpadów). Przyczynami takiego stanu rzeczy mogły być następujące czynniki:

- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów (w przeliczeniu na mieszkańca),
- procentowy wzrost liczby mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.

Niższa wartość osiągnięta w 2006 r. mogła wynikać z tego, iż okres zimowy na początku danego roku charakteryzował się występowaniem bardzo niskich temperatur, co mogło znacząco wpłynąć na wzrost ilości odpadów spalanych w gospodarstwach domowych.

Proces odzysku, rozumiany jest jako wykorzystanie odpadów w całości lub ich części, a także jako odzyskanie z odpadów substancji, materiałów i energii. Ilość odpadów zebranych selektywnie na terenie gminy Lubsza, przekazanych do odzysku w latach 2005-2009 przedstawiono w tabeli nr 8.

Ilość selektywnie zebranych na terenie gminy odpadów i przekazanych do odzysku w latach 2005-2009 uległa wyraźnemu wzrostowi. Najbardziej dominujące, jeżeli chodzi o zebrane ilości, były opakowania z tworzyw sztucznych, opakowania ze szkła oraz odpady wielkogabarytowe.

Tabela nr 7. Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Lubsza, przekazanych do unieszkodliwiania w latach 2005-2009

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2005		2006		2007		2008		2009	
		Masa [Mg]	Proces unieszk.	Masa [Mg]	Proces unieszk.	Masa [Mg]	Proces unieszk.	Masa [Mg]	Proces unieszk.	Masa [Mg]	Proces unieszk.
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 097,80	D5	986,92	D5	1 186,60	D5	1 205,92	D5	1 282,43	D5
RAZEM		1 097,80	D5	986,92	D5	1 186,60	D5	1 205,92	D5	1 282,43	D5

D5 – składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne

Źródło: Gminne sprawozdania z PGO oraz informacje z Urzędu Gminy

Tabela nr 8. Ilość odpadów selektywnie zebranych z terenu gminy Lubsza, przekazanych do odzysku w latach 2005-2009

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2005		2006		2007		2008		2009	
		Masa [Mg]	Proces odzysku	Masa [Mg]	Masa [Mg]	Masa [Mg]	Proces odzysku	Masa [Mg]	Proces odzysku	Masa [Mg]	Proces odzysku
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	10,380	R15	5,800	R15	1,400	R15	12,360	R15	14,400	R15
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	-	3,500	R15	51,400	R15	72,830	R15	122,440	R15
15 01 07	Opakowania ze szkła	0,820	R15	2,700	R15	-	-	67,300	R15	88,930	R15
20 01 33* 20 01 34	Zużyte baterie	-	-	-	-	0,100	R14	0,120	R14	0,129	R14
20 01 35* 20 01 36	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	-	-	-	-	-	-	-	-	3,650	R15
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	-	-	-	-	40,000	R15	42,480	R15	69,350	R15
RAZEM		11,200	R15	12,000	R15	92,900	R14, R15	195,090	R14, R15	298,899	R14, R15

R14 – Inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13;

R15 – przetwarzanie odpadów w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

Źródło: Gminne sprawozdania z PGO oraz informacje z Urzędu Gminy

4.2.4. Charakterystyka istniejącego systemu gospodarki odpadami komunalnymi

Na koniec 2009 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych objęte było 96% mieszkańców Gminy Lubsza.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Lubsza został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/346/2006 Rady Gminy Lubsza z dnia 31 maja 2006 r.

Uchwałą Rady Gminy Lubsza Nr XLV/304/2010 z dnia 18 lutego 2010 r. określono i podano do publicznej wiadomości wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Lubsza.

Wykaz firm posiadających zezwolenie Wójta Gminy Lubsza na prowadzenie działalności w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Lubsza zawarto w tabeli nr 9.

Tabela nr 9. Wykaz podmiotów świadczących usługę wywozu odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Lubsza

Lp.	Nazwa i adres firmy	Nr zezwolenia
1. ¹⁾	Zakład Higieny Komunalnej Sp. z o.o. ul. Saperska 1, 49-300 Brzeg	OŚ.7050-1/06
2. ¹⁾	REMONDIS Sp. z o.o. Aleja Przyjaźni 9, 45-573 Opole	OŚ.7050-1/07
4. ²⁾	Usługi Transportowe Wiesław Cichoń ul. Brzeska 92, 46-112 Świerczów	OŚ.7050-1/08
5. ²⁾	TOI TOI Systemy Sanitarne Sp. z o.o., Przedstawicielstwo Opole, ul. Kępska 12, 45-130 Opole	OŚ.7050-2/09
6. ²⁾	WC Serwis Beata Bańska ul. Szybowa 2, 41-808 Zabrze	OŚ.7050-1/09
1) - firmy posiadające zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych, 2) - firmy posiadające zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych		

Źródło: Informacje z Urzędu Gminy

W tabeli nr 10 zamieszczono wykaz podmiotów, prowadzących działalność w zakresie odzysku i transportu odpadów (brak firm mających pozwolenie na zbieranie odpadów) mających swoją siedzibę na terenie gminy Lubsza.

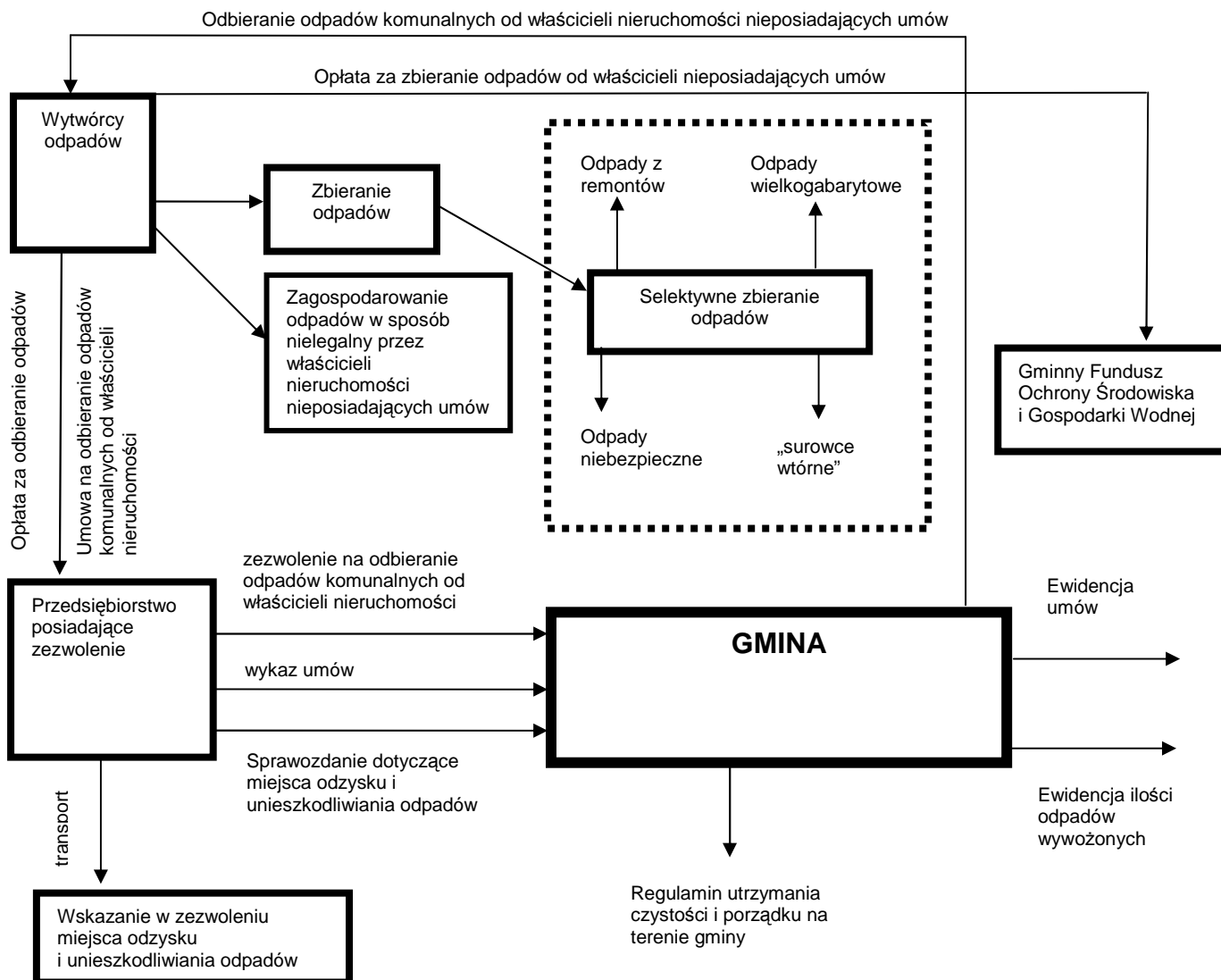
Tabela nr 10. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odzysku i transportu odpadów, mających swoją siedzibę na terenie gminy Lubsza

Lp.	Nazwa i adres firmy	O/T
1.	Tomasz Świtajło, Artur Janik, „Zakład Stolarski ART-TOM A. Janik, T. Świtajło” Sp. J., Błota 64, 49-312 Szydłowice	O
2.	„CERTA” Hetel Dominika, Błota 13B, 49-312 Szydłowice	T
3.	Zakład Stolarski Stanisław Sitak ul. Leśna 12c, 49-313 Lubsza	O
O - odzysk, T- transport		

Źródło: Informacje ze Starostwa Powiatowego

Na rysunku nr 4 przedstawiono aktualny model systemu gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonujący na terenie gminy Lubsza.

Rysunek nr 4. Aktualny model systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Selektywna zbiórka odpadów

Na terenie gminy Lubsza funkcjonuje kontenerowy system selektywnej zbiórki (tzw. "gniazda") – kontenery przeznaczone na odpady opakowaniowe typu: szkło, tworzywa sztuczne, papier, rozstawione są w wyznaczonych punktach gminy.

Ponadto na terenie gminy zorganizowane są selektywne zbiórki:

- zużytych baterii,
- odpadów wielkogabarytowych.

Szczegółowe opisy i wyniki zbiórek znajdują się w dalszej części opracowania, w podrozdziałach poświęconych poszczególnym grupom odpadów.

Odpady wielkogabarytowe

Na terenie gminy Lubsza zbiórka odpadów wielkogabarytowych odbywa się w formie tzw. „wystawek”, w podanych do publicznej wiadomości terminach. Odbiorem w/w odpadów zajmuje się firma REMONDIS Sp. z o.o. z Opola.

Zebrano następujące ilości odpadów wielkogabarytowych:

- 40,00 Mg w 2007 r.,
- 42,48 Mg w 2008 r.,
- 69,35 Mg w 2009 r..

„Dziki wysypiska” odpadów

Na obszarze gminy Lubsza dochodzi do powstawania tzw. „dzikich wysypisk” odpadów - czyli nielegalnych miejsc składowania bądź magazynowania m.in.: odpadów budowlanych (gruz budowlany), gałęzi, odpadów wielkogabarytowych, jak również odpadów komunalnych.

W 2007 r. zlokalizowano 6 nielegalnych składowisk, przy czym w 2008 r. 4 z nich zostały zlikwidowane. Natomiast do końca 2009 r. zlikwidowano kolejnych 9 „dzikich wysypisk” (1 w m. Kościerzycy, 2 w m. Nowy Świat, 3 w m. Tarnowiec, po 1 w m.: Rogalice, Lubsza, Michałowice), pozostało 2 nie zlikwidowane w m. Nowe Kolnie.

Edukacja ekologiczna

Na terenie gminy Lubsza realizowane były następujące działania edukacyjno-informacyjne, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- rozprowadzenie plakatów oraz ulotek na temat segregacji odpadów wśród mieszkańców gminy,
- propagowanie w szkołach idei selektywnej zbiórki odpadów, poprzez organizowanie konkursów ekologicznych,
- pogadanki o tematyce ekologicznej,
- zbiórka baterii w szkołach i przedszkolach,
- uczestnictwo w akcji: „Sprzątnięcie Świata” oraz „Dzień ziemi”,
- zajęcia edukacyjne dla dzieci prowadzone przy współudziale EKOGOK.

4.2.5. Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Szacunkowe ilości poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych przedstawiono w poniższej tabeli. Średni skład morfologiczny wytwarzanych odpadów niebezpiecznych przyjęto z KPGO.

Ilości odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych zawarte w poniższej tabeli, oszacowano na podstawie wartości przyjętych z tabeli nr 5.

Tabela nr 11. Szacunkowe ilości poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Proc. zawart. odpadu w strumieniu odp. kom. [%]	Ilość odpadów [Mg/rok]				
			2005	2006	2007	2008	2009
20 01 33	Baterie i akumulatory	12	2,02	2,04	2,08	2,12	2,16
20 01 29	Detergenty zawierające substancje niebezpieczne	5	0,84	0,85	0,87	0,89	0,90
20 01 17	Odczynniki fotograficzne	2	0,34	0,34	0,35	0,35	0,36
20 01 27	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza	35	5,88	5,95	6,06	6,20	6,30
20 01 14 20 01 15	Kwasy i alkalia	1	0,17	0,17	0,17	0,18	0,18
20 01 13	Rozpuszczalniki	3	0,50	0,51	0,52	0,53	0,54
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zaw. Hg	5	0,84	0,85	0,87	0,89	0,90
20 01 31	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	4	0,67	0,68	0,69	0,71	0,72
20 01 26	Oleje i tłuszcze	10	1,68	1,70	1,73	1,77	1,80
20 01 19	Środki ochrony roślin (pestycydy, herbicydy i insektycydy)	5	0,84	0,85	0,87	0,89	0,90
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne oraz inne nie wymienione	10	1,68	1,70	1,73	1,77	1,80
20 01 37	Drewno zawierające substancje niebezpieczne	5	0,84	0,85	0,87	0,89	0,90
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	3	0,50	0,51	0,52	0,53	0,54
Razem		100	16,80	17,00	17,30	17,70	18,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO

BATERIE I AKUMULATORY

Baterie i akumulatory po zużyciu stają się odpadem niebezpiecznym dla środowiska i zdrowia człowieka, ze względu na zawartość substancji szkodliwych tj. ołów, kadm i rtęć.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) odpadowe baterie i akumulatory powstające w strumieniu odpadów komunalnych zostały zaklasyfikowane do grupy 20 (Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie) jako:

20 01 33* - baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowalne baterie i akumulatory zawierające te baterie.

Stan aktualny

Zbiórka zużytych baterii na terenie gminy Lubsza odbywa się w ramach współpracy z Organizacją Odzysku „REBA” S.A. z Warszawy. Specjalne pojemniki wystawione są w Urzędzie Gminy oraz placówkach oświatowych.

Zebrano następujące ilości zużytych baterii:

- 100 kg w 2007 r.
- 120 kg w 2008 r.,
- 129 kg w 2009 r.

Zużyte akumulatory przekazywane są w punktach sprzedaży nowych akumulatorów. Punkt sprzedaży, jest zobowiązany odebrać od kupującego zużyty akumulator przy sprzedaży nowego akumulatora (zgodnie z

Art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami).

ODPADY Z URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH I ELEKTRONICZNYCH

Sprzęt elektryczny i elektroniczny jest głównie wykonany z tworzyw sztucznych i metali. Materiały te mogą stwarzać zagrożenie dla środowiska naturalnego, w tym ludzi, wynikające z wchłaniania szkodliwych substancji, powstających podczas aktualnie stosowanych metod postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

W 2006 r. wprowadzono nowy system gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, w szczególności pochodzącym z gospodarstw domowych. Użytkownicy sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych są zobowiązani do jego selektywnego zbierania i przekazywania podmiotom zajmującym się zbieraniem tego rodzaju odpadów.

Zgodnie z ustawą o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym kupujący sprzęt dla gospodarstwa domowego oddaje zużyty sprzęt tego samego rodzaju do sklepu, sztuka za sztukę, a sprzedający ma obowiązek go nieodpłatnie przyjąć.

Stan aktualny

Mieszkańcy Gminy Lubsza mają możliwość oddania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEiE) w ramach zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Podczas ostatniej takiej zbiórki, która zorganizowana była jesienią 2009 r., zebrano 3,65 Mg ZSEiE.

Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://rzseie.gios.gov.pl/>), w Rejestrze Przedsiębiorców i Organizacji Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego, z terenu gminy Lubsza nie figuruje żadna firma prowadząca działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Wobec powyższego w tabeli nr 12 przedstawiono wykaz takich firm mających swoją siedzibę na terenie powiatu brzeskiego.

Ponadto tabelę nr 12 uzupełnia wykaz przedsiębiorców prowadzących – na terenie sąsiadującego z gminą Lubsza miasta Brzegu – działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zamieszczony na stronie internetowej Gminy Miasta Brzegu – tabela nr 13.

Tabela nr 12. Wykaz przedsiębiorców: wprowadzających na rynek nowy sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie powiatu brzeskiego

Lp.	Nazwa i adres firmy	Numer i nazwa grupy wprowadzanego sprzętu / zbieranego zużytego sprzętu
PRZEDSIĘBIORCY WPROWADZAJĄCY SPRZĘT		
1.	Fabryka Silników Elektrycznych BESEL S.A. Ul. Elektryczna 8, 49-305 Brzeg	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych
2.	PHU Martyniak Andrzej Martyniak ul. Kard. Wyszyńskiego 2a 49-300 Brzeg	4. Sprzęt audiowizualny
PRZEDSIĘBIORCY PROWADZĄCY DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZBIERANIA		

Lp.	Nazwa i adres firmy	Numer i nazwa grupy wprowadzanego sprzętu / zbieranego zużytego sprzętu
1.	LOARA Sp. z o. o. Ul. Partyzantów 3a 49-300 Brzeg	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 5. Sprzęt oświetleniowy 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli
2.	ALABASTER Sp. z o.o. Ul. Partyzantów 3 49-300 Brzeg	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 4. Sprzęt audiowizualny 5. Sprzęt oświetleniowy 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy 8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów
3.	KAMALA Sławomir Bednarczyk Sp. J. Ul. Piłsudskiego 14/2 49-300 Brzeg	2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego
4.	MIDREX Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Jan Druszcz Ul. Fabryczna 13 49-300 Brzeg	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 4. Sprzęt audiowizualny 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy 8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli 10. Automaty do wydawania
5.	Apteka POD ŻŁOTĄ WAGĄ Ewa Purtak i Krzysztof Purtak Sp. J. Ul. Jagiełły 5 49-300 Brzeg	8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów
6.	Gminna Spółdzielnia SAMOPOMOC CHŁOPSKA Ul. B. Chrobrego 18 49-318 Brzeg	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy
7.	P.P.H.U. PIOMAR S.C. Ul. Jagiełły 13/1 49-300 Brzeg	3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny

Lp.	Nazwa i adres firmy	Numer i nazwa grupy wprowadzanego sprzętu / zbieranego zużytego sprzętu
8.	OPOL-EKO Sp. z o.o. Ul. Lipowa 28 49-304 Brzeg	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 4. Sprzęt audiowizualny 5. Sprzęt oświetleniowy 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli 10. Automaty do wydawania
9.	MIDREX Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Bogusław Michalak Ul. Mickiewicza 8 49-340 Lewin Brzeski	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 4. Sprzęt audiowizualny 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy 8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli 10. Automaty do wydawania
10.	P.P.-H. BIS S.C. Cz. Birecki, E. Storta ul. Otmuchowska 4A 49-200 Grodków	6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli
11.	Gminna Spółdzielnia SAMOPOMOC CHŁOPSKA ul. Warszawska 40 49-200 Grodków	2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 5. Sprzęt oświetleniowy
12.	PHU Martyniak Andrzej Martyniak ul. Kard. Wyszyńskiego 2a 49-300 Brzeg	4. Sprzęt audiowizualny
13.	POTAS Jakub Ludwiczak ul. B. Chrobrego 2 49-300 Brzeg	2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny
14.	A&D Adam Rudlewski ul. B. Chrobrego 2 49-300 Brzeg	2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny

Źródło: Strona internetowa Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://rzseie.gios.gov.pl/>)
- Rejestr Przedsiębiorców i Organizacji Odzysku Sprzętu Elektrycznego i elektronicznego

Tabela nr 13. Wykaz podmiotów zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych na terenie Gminy Miasta Brzegu

Lp.	Firma, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	Adresy punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym punktów sprzedaży sprzętu
1.	KAUFLAND Polska Markety Sp. z o.o. Sp. k. 50-421 Wrocław ul. Szybka 6-10	Market KAUFAND Brzeg, ul. Łokietka 24a
2.	Apteka Południowa S.C. Brzeg, ul. Brzechwy 3	Apteka Południowa Brzeg, ul. Brzechwy 3 Zużyty medyczny sprzęt elektroniczny
3.	Apteka INTERFARM S.J. Brzeg, ul. Trzech Kotwic 6	Apteka INTERFARM S.J. Brzeg, ul. Trzech Kotwic 6 Zużyty medyczny sprzęt elektroniczny

Lp.	Firma, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	Adresy punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym punktów sprzedaży sprzętu
4.	Dolnośląska Grupa Apteczna DGA Sp. z o.o. 53-009 Wrocław, ul. Czeremchowa 6	Apteka DGA Sp. z o.o. ul. Łokietka 24 (przy Markecie Kaufland)
5.	LOARA Sp. z o.o. Brzeg, ul. Partyzantów 3A	LOARA Sp. z o.o. Brzeg, ul. Partyzantów 3A
6.	ALABASTER Sp. z o.o. Brzeg, ul. Partyzantów 3	INTERMARCHE Brzeg, ul. Partyzantów 3
7.	Telekomunikacja Polska S.A. 00-105 Warszawa, ul. Twarda 18 Pion Administracji Region Południowy 40-506 Katowice, ul. Francuska 101	Punkt sprzedaży Brzeg, ul. Rynek 8
8.	Fotojoker Sp. z o.o. 47-230 Kędzierzyn Koźle, ul. Strzelecka 11	Stoisko Fotojoker Brzeg, ul. Jabłkowa 1
9.	Ahold Polska Sp. z o.o. 30-126 Kraków, ul. Gabrieli Zapolskiej 38	Sklep ALBERT nr 3505 Brzeg, ul. Długa 2
10.	Jeronimo Martins Dystrybucja S.A. 62-025 Kostrzyn, ul. Żniwna 5	ul. Trzech Kotwic 11 (punkt sprzedaży), ul. Chocimska 7, ul. Słowackiego 31
11.	MARS Brzeg, ul. Trzech Kotwic 11	Sklep Brzeg, ul. Trzech Kotwic 11
12.	LUXPOL Brzeg, ul. Oławska 24	Sklep Brzeg, ul. Oławska 24
13.	SEGA Brzeg, ul. Rybacka 1	Sklep Brzeg, ul. Rybacka 1
14.	U PAWLIKA Brzeg, ul. Długa 12	Sklep Brzeg, ul. Długa 12

Źródło: Strona internetowa Gminy Miasta Brzegu – Biuletyn Informacji Publicznej (<http://bip.brzeg.pl/>)

Na terenie gminy Lubsza oraz całego powiatu brzeskiego nie ma podmiotów przetwarzających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. W poniższej tabeli zamieszczono wykaz podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie na terenie województwa opolskiego.

Tabela nr 14. Wykaz przedsiębiorców prowadzących w województwie opolskim działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Lp.	Nazwa i adres firmy	Numer i nazwa grupy zużytego sprzętu
1.	P.P.U.H Surowce wtórne Kowalski Dariusz, Masicki Aleksander KO-MA Sp.j. Ul. Oleska 117 45-233 Opole	1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 4. Sprzęt audiowizualny 5. Sprzęt oświetleniowy 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy 8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli 10. Automaty do wydawania
2.	INDAVER POLSKA Sp. z o. o. Ul. 10 Sudeckiej Dywizji Zmechanizowanej 4 45-828 Opole	3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny

Lp.	Nazwa i adres firmy	Numer i nazwa grupy zużytego sprzętu
3.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe WABISZ Ul. Młyńska 2 46-080 Chróścice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 3. Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 4. Sprzęt audiowizualny 5. Sprzęt oświetleniowy 6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych 7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy 8. Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów 9. Przyrządy do nadzoru i kontroli 10. Automaty do wydawania

Źródło: Stronina internetowa Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://rzseie.gios.gov.pl/>)
- Rejestr Przedsiębiorców i Organizacji Odzysku Sprzętu Elektrycznego i elektronicznego

PRZETERMINOWANE LEKI

Przeterminowane leki uznane są za odpady niebezpieczne. Zbudowane z szeregu związków chemicznych, po terminie ich przydatności stanowią potencjalne zagrożenia dla zdrowia, a nawet życia ludzi. Pomimo upływu czasu zachowują dużą aktywność biologiczną, dlatego wymagają specjalnego deponowania na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub powinny być poddane termicznej utylizacji.

Stan aktualny

Na terenie gminy Lubsza nie wprowadzono zbiórki przeterminowanych leków od ludności.

PRZETERMINOWANE PESTYCYDY

Przeterminowane pestycydy i odpady pestycydowe pochodzą z:

- przeterminowanych preparatów, które zostały wycofane z obrotu i zdeponowane w mogilnikach lub magazynach środków ochrony roślin,
- bieżącej produkcji, dystrybucji i stosowania w rolnictwie,
- ze starej produkcji, zgromadzone na składowiskach.

Stan aktualny

Na terenie gminy Lubsza nie ma mogilników zawierających przeterminowane pestycydy.

Gmina Lubsza nie zorganizowała dotychczas zbiórki przeterminowanych środków ochrony roślin. Istnieje jedynie możliwość zwrotu opakowań po środkach ochrony roślin w punktach sprzedaży tego typu produktów. Na terenie gminy Lubsza nie ma takich punktów sprzedaży, jednakże na obszarze powiatu brzeskiego istnieje 8 takich punktów:

- „OPOL - EKO” Sp. z o. o. ul. Lipowa 28, 49-300 Brzeg,
- „CHEMPEST ŁOSIÓW” - Korczyński-Rusin Sp. J., ul. Kolejowa 2, 49-330 Łosiów,
- "CHEMPEST KOLNICA" - Lucyna Pająk Kolnica, ul. Kolnica 27, 49-200 Grodków
- „AGROPOL” Sp. J. - M. Olejnik, S. Krawiec, ul. Główna 1, 49,330 Łosiów,
- "AMBROŻY" Sp. z o.o., ul. Namysłowska 21, 56-420 Bierutów, „FILIA W PRZYLESIU", ul. Przylesie 122, 49-351 Przylesie,
- „FLORA - BRZEG”, ul. Oławska 49, 49-300 Brzeg,
- „FLORA - LEWIN”, ul. Kościuszki 84, 49-320 Lewin Brzeski,
- P.H.U. "AGRO - AS" Sp. J. - Z. Bednarski, A. Sajdutka., ul. Otmuchowska 4e, 49-200 Grodków.

4.3. Odpady opakowaniowe

Odpady opakowaniowe są to odpady powstałe z opakowań jednostkowych, zbiorczych oraz transportowych zastosowanych w ramach całego systemu pakowania towarów wprowadzonych do obrotu. Odpady te powstają głównie na terenie zakładów produkcyjnych, jednostek handlowych, innych podmiotów gospodarczych, gospodarstw domowych, a także biur, szkół, urzędów, innych miejsc użyteczności publicznej, ulic, barów szybkiej obsługi, targowisk itp.

Stan aktualny

Szacunkowo w gminie Lubsza wytworzono następujące ilości odpadów opakowaniowych w sektorze komunalnym:

- ok. 592,2 Mg w 2005 r. (przyjęto 31,19% z wytworzonych odpadów komunalnych w 2005 r.),
- ok. 614,6 Mg w 2006 r. (przyjęto 32,00% z wytworzonych odpadów komunalnych w 2006 r.),
- ok. 639,1 Mg w 2007 r. (przyjęto 32,68% z wytworzonych odpadów komunalnych w 2007 r.),
- ok. 667,8 Mg w 2008 r. (przyjęto 33,33% z wytworzonych odpadów komunalnych w 2008 r.),
- ok. 693,3 Mg w 2009 r. (przyjęto 34,00% z wytworzonych odpadów komunalnych w 2009 r.).

Wartości procentowe użyte do obliczenia ilości odpadów opakowaniowych wytworzonych w gminie Lubsza, przyjęto na podstawie wskaźników opracowanych przez Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Opakowań w Warszawie.

W podanych wyżej ilościach, oprócz opakowań z papieru, tworzyw sztucznych i szkła, uwzględniono również opakowania wielomateriałowe oraz opakowania z metali, które ze względu na wysoką wartość trafiają do punktów skupu surowców wtórnych. Poza tym duża część opakowań z papieru i tektury spalana jest w paleniskach domowych.

Masy zebranych selektywnie odpadów opakowaniowych na terenie gminy Lubsza w latach 2005-2009 dla poszczególnych grup materiałowych zestawiono w tabeli nr 15.

Tabela nr 15. Masa odpadów opakowaniowych zebranych selektywnie na terenie gminy Lubsza w latach 2005-2009 i przekazanych do odzysku

Materiał	Masa odpadów [Mg]				
	2005	2006	2007	2008	2009
Opakowania z papieru i tektury	10,38	5,80	1,40	12,36	14,40
Opakowania z tworzyw sztucznych	-	3,50	51,40	72,83	122,44
Opakowania ze szkła	0,82	2,70	-	67,30	88,93
Razem	11,20	12,00	92,90	195,09	225,70

Źródło: Informacje pozyskane z Urzędu Gminy

Najlepsze wyniki selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych odnotowano w 2009 r. Najbardziej dominujące, jeżeli chodzi o zebrane ilości odpadów opakowaniowych w analizowanych latach, były opakowania z tworzyw sztucznych.

4.4. Komunalne osady ściekowe

Zgodnie z ustawą o odpadach, komunalne osady ściekowe to „pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych”.

Stan aktualny

Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków w Małoszycach, której zarządcą jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubszy z siedzibą w Śmiechowicach. Jednakże większość ścieków z obszaru

gminy trafia na Miejską Oczyszczalnię Ścieków w Brzegu, zarządzaną przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Brzegu Sp. z o.o.

W tabeli nr 16 zawarto informacje dotyczące wytworzonej suchej masy komunalnych osadów ściekowych pochodzącej z terenu gminy Lubsza oraz sposób jej zagospodarowania.

Tabela nr 16. Ilość wytworzonych osadów ściekowych (sucha masa) w gminie Lubsza w 2009 r. i sposób ich zagospodarowania

Oczyszczalnia	Użytkownik	Ilość wytw. kom. os. ściek. [Mg s.m./rok]	Sposób zagospodarowania
Oczyszczalnia ścieków w Mąkoszycach	Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubszy 49-322 Śmiechowice	5	wywóz na Miejską Oczyszczalnię Ścieków w Brzegu
Miejska Oczyszczalnia Ścieków w Brzegu	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Brzegu Sp. z o.o. ul. Wolności 15 49-300 Brzeg	23	wykorzystanie rolnicze

Źródło: Dane pozyskane z: ZGK w Lubszy z/s w Śmiechowicach oraz PWiK w Brzegu Sp. z o.o.

4.5. Inne odpady

ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST

Materiały zawierające azbest należą do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi i z tego powodu powinny podlegać sukcesywnej eliminacji. Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych.

Azbest - z uwagi na swoje niewątpliwe zalety, jak odporność na wysokie temperatury, na działanie mrozu, na działanie kwasów, elastyczność, dobre właściwości mechaniczne i małe przewodnictwo ciepłe - stosowany był przede wszystkim do produkcji wyrobów budowlanych, szczególnie płyt dachowych i elewacyjnych, a także, w mniejszych ilościach do produkcji rur, rozmaitych kształtek do kanałów wentylacyjnych, instalacyjnych i innych.

Bardzo ważnym problemem, ze względu na zdrowie ludzi i stan środowiska - jest budowa i struktura wyrobów zawierających azbest. Jego włókna respirabilne są wystarczająco drobne by przeniknąć głęboko do płuc, gdzie stanowią ryzyko poważnych chorób układu oddechowego. Włókna powstają na skutek działania mechanicznego (np. gdy płyty azbestowe są łamane lub poddane jakiegokolwiek obróbce mechanicznej lub ścieraniu).

Szczególne zasady postępowania z odpadami zawierającymi azbest reguluje szereg przepisów m.in.:

- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U Nr 101, poz. 628 z 1997 r. z późn. zm.); ostatnia nowelizacja została wprowadzona ustawą z dnia 22 grudnia 2004r. „o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest” (Dz. U. Nr 10, poz. 72, z 2005r); na podstawie tej zmiany z dniem 1 stycznia 2005 r. obowiązuje w Polsce – podobnie jak w całej Unii Europejskiej – zakaz stosowania i obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest;
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251);
- oraz związane z nimi rozporządzenia wykonawcze.

W maju 2002 r. Rada Ministrów przyjęła "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski". Uwzględniając żywotność wyrobów cementowo azbestowych - program

zakładał realizację usuwania tych wyrobów z budynków i budowli do 2032 r. W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w "Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski".

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” przewiduje intensyfikację wszystkich działań do 2012 roku, tak aby w latach 2012-2013 dokonać dokładnej analizy i oceny realizacji celów zawartych w programie oraz opracować jego aktualizację do 2015 roku. W latach 2012-2015 planowane jest wykonanie całościowego podsumowania dotychczas przeprowadzonych działań oraz osiągniętych celów, również poprzez wskaźniki oceny realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Stan aktualny

W związku z realizacją krajowego programu usuwania wyrobów zawierających azbest, niezbędne było sporządzenie szczegółowej inwentaryzacji tego typu materiałów na terenie gminy Lubsza.

Gmina posiada „Program usuwania azbestu z terenu gminy Lubsza”, opracowany w oparciu o dane ilościowe pozyskane w wyniku przeprowadzonej w drugiej połowie 2009 r. wspomnianej inwentaryzacji.

Ilość wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy to 50 991 m² (ok. 560,90 Mg) powierzchni dachowych – z tego 39 846 m² (ok. 438,31 Mg) znajduje się na budynkach należących do osób fizycznych.

Koszty usunięcia azbestu z terenu gminy Lubsza ogółem oszacowano na kwotę 1 121 802 zł (przy założeniu, że koszt likwidacji 1 m² tych wyrobów wynosi 22 zł).

Koszty usunięcia azbestu z terenu gminy Lubsza bez azbestu stwierdzonego u podmiotów prawnych oszacowano na kwotę 876 612 zł.

Zarówno na terenie gminy Lubsza jak i powiatu brzeskiego oraz całego województwa opolskiego nie ma składowisk przyjmujących odpady azbestowe.

Najbliższe składowiska przyjmujące odpady azbestowe to:

- Składowisko odpadów przemysłowych, ul. Górnicza 1, Wałbrzych (woj. dolnośląskie);
- Dolnośląska Korporacja Ekologiczna Sp. z o.o. Zakład Godzikowice, ul. Stalowa 12, Godzikowice (gm. Oława, woj. dolnośląskie);
- Składowisko odpadów zawierających azbest, ul. Szybowa 44, Knurów (woj. śląskie);
- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzielonymi kwaterami na odpady niebezpieczne, ul. Koksownicza 1, Dąbrowa Górnicza (woj. śląskie).

POJAZDY WYCOFANE Z EKSPLOATACJI

Samochód po zakończeniu użytkowania staje się w większości przypadków odpadem niebezpiecznym. Szkodliwe oddziaływanie na środowisko (gleba, wody gruntowe, atmosfera) pojazdów wycofanych z eksploatacji spowodowane jest występowaniem w nim wielu substancji niebezpiecznych, które mogą przedostać się do wszystkich elementów środowiska w wyniku niekontrolowanego postępowania z tego rodzaju odpadami.

Ocenia się, że około 85% średniej masy pojazdu może być ponownie wykorzystane. Wspecjalizowane stacje demontażu samochodów usuwają substancje niebezpieczne, prowadzą odzysk materiałów, części i podzespołów mogących być ponownie wykorzystanych.

Stan aktualny

Na terenie gminy Lubsza nie ma stacji demontażu pojazdów oraz punktu zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. Najbliższa stacja demontażu pojazdów znajdująca się na terenie powiatu brzeskiego to:

- „MIDREX” spółka jawna, ul. Włociańska 9, 49-304 Brzeg.

Natomiast najbliższe punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji znajdujący się na terenie województwa opolskiego to:

- Przedsiębiorstwo Przerobu Żłomu Metali „Centrozłom Wrocław”, ul. Działkowa 4, 45-144 Opole,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowo - Handlowe Surowce Wtórne Dariusz Kowalski, Aleksander Masicki „KO-MA” Sp. j., ul. Oleska 117, 45-233 Opole,
- METAL KOLOR Jan Panek, ul. Kępska 8, 45-129 Opole.

Przyjmując założenia z APGOWO:

- ilość wycofanych pojazdów w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych pojazdów w gminie wynosi 6%,
- średnia waga pojazdu wynosi 1Mg,

oraz zakładając ilość zarejestrowanych pojazdów wynoszącą ok. 1 115 szt. – szacuje się, iż rocznie powstaje ok. 67 Mg odpadów pochodzących z demontażu wycofanych z eksploatacji pojazdów z terenu gminy Lubsza.

ZUŻYTE OPONY

Zużyte opony powstają w wyniku bieżącej eksploatacji pojazdów mechanicznych. Ich źródłem są też pojazdy wycofane z eksploatacji. Ilość wytwarzanych odpadów szacuje się na podstawie ilości kupowanych opon na wymianę lub na podstawie ilości zarejestrowanych pojazdów, uwzględniając czas zużycia opon.

Stan aktualny

Obecnie sieć zbierania zużytych opon obejmuje: punkty serwisowe ogumienia (podstawowe źródło zużytych opon), firmy eksploatujące pojazdy, stacje demontażu i osoby fizyczne. Ilość zbieranych zużytych opon zależy od sezonu, najwięcej opon pozyskuje się w okresie wymian jesiennie-zimowej i wiosennej. Ponadto mieszkańcy mają możliwość oddania zużytych opon pochodzących z samochodów osobowych w ramach zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

W 2008 r. Gmina zorganizowała jednorazową zbiórkę ogumienia rolniczego – zebrano 9,6 Mg odpadów tego rodzaju. Na przyszłe lata planowane są podobne zbiórki.

Przyjmując założenia z APGOWO:

- opony podlegają wymianie w pojazdach średnio co 6 lat,
- średnia waga ogumienia w pojeździe wynosi 0,04 Mg,
- z ogólnej liczby użytkowanych pojazdów wycofywanych jest rocznie ok. 6%,

szacuje się, iż rocznie na terenie gminy Lubsza powstaje ok. 10,1 Mg odpadów w postaci zużytych opon.

ODPADY Z BUDOWY

Odpady z tej grupy powstają podczas remontów i demontażu w budownictwie mieszkaniowym - zarówno na etapie budowy, jak i wykonywanych planowych i awaryjnych remontów oraz prac rozbiórkowych. Źródła ich powstawania są rozproszone, co powoduje trudności z oszacowaniem ich ilości.

Stan aktualny

Na terenie gminy Lubsza gruz budowlany oraz inne odpady towarzyszące budowie i remontom mieszkań, usuwane są na zasadzie podstawienia przez podmiot odbierający odpady, pojemnika na zlecenie i koszt wytwórcy odpadów. W tabeli nr 17 przedstawiono ilości odpadów z tej grupy pochodzących z sektora komunalnego, zebranych z obszaru gminy Lubsza.

Tabela nr 17. Masa odpadów z budowy i remontów pochodzących z sektora komunalnego, zebranych na terenie gminy Lubsza w latach 2006-2009

Kod odpadu	Masa odpadów [Mg]			
	2006	2007	2008	2009
17 01 01	0,98	4,07	7,40	5,06
17 01 02	-	-	24,60	1,02
17 09 04	3,28	2,78	-	1,73
Razem	4,26	6,85	32,00	7,81
17 01 01 - odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów, 17 01 02 - gruz ceglany, 17 09 04 - zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03				

Źródło: Informacje pozyskane z ZHK Sp. z o.o. w Brzegu

ODPADY ZWIERZĘCE

Padliną zwierzęcą określamy zwłoki zwierząt padłych w sposób naturalny, bądź na skutek działalności człowieka.

Stan aktualny

W przypadku zalegającej na obszarze gminy padliny (np. rowy, pola, bądź też tzw. „dzikie wysypiska”), Gmina zawiadamia podmiot zbierający odpady z tej grupy. Gmina Lubsza zawarła umowę z firmą Farmutil, która to po zgłoszeniu telefonicznym zobowiązana jest bezzwłocznie zorganizować zbiórkę, transport oraz unieszkodliwianie odpadów zwierzęcych odebranych z terenu gminy.

4.6. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- brak objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych, co skutkuje tym, iż część odpadów wytwarzanych przez właścicieli nieruchomości (nieposiadających umów na odbiór odpadów) jest w sposób nielegalny deponowana na tzw. „dzikich wysypiskach”,
- brak zorganizowanej na większą skalę zbiórki odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych (odnotowano tylko zbiórki zużytych baterii w placówkach oświatowych oraz jednorazową zbiórkę ZSEiE w ramach zbiórki odpadów wielkogabarytowych),
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- niestabilna sytuacja prawna dotycząca właściciela odpadów komunalnych.

5. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

5.1. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów komunalnych

Prognozę ilości odpadów komunalnych dla poszczególnych typów źródeł (strumieni) wykonano w oparciu o wskaźniki emisji strumieni. Na ilość wytwarzanych odpadów w skali gminy wpływa liczba mieszkańców oraz zmiany jednostkowych wskaźników emisji odpadów.

W tabeli nr 18 przedstawiono prognozę wytwarzania strumieni odpadów komunalnych w gminie Lubsza w kolejnych latach.

Prognozując zmiany ilości i jakości odpadów komunalnych przyjęto następujące założenia:

- nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych;
- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów (dla 2009 r. przyjęto wartość 229 kg/M/rok) będzie się kształtował na poziomie 5% w okresach 5 letnich i będzie następujący:
  - 2010 r. – 231 kg/M/rok
  - 2013 r. – 238 kg/M/rok
  - 2017 r. – 248 kg/M/rok.
- wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów (w stosunku do całości wytwarzanych odpadów) do 10% w 2010 r. i 20% w 2018 r., spowoduje zmiany ilości i składu odpadów niesegregowanych; zmniejszy się w nich głównie zawartość papieru, tworzyw sztucznych, szkła i metali;
- ilość pozostałych odpadów w grupie 20 wzrastać będzie średnio o 5% w okresach 5-letnich (1% w skali roku).

Tabela nr 18. Prognoza wytwarzania strumieni odpadów komunalnych

Lp.	Rodzaj odpadów	Ilość odpadów [Mg/rok]					
		2010	2011	2013	2015	2017	2020
1.	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie	186,6	232,9	284,4	338,4	395,4	485,5
2.	Odpady zielone z ogrodów i parków	62,2	63,5	65,6	67,7	69,8	72,8
3.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 679,5	1 672,6	1 684,7	1 692,2	1 698,0	1 699,3
4.	Odpady z targowisk	20,7	21,2	21,9	22,6	23,3	24,3
5.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	41,5	42,3	43,8	45,1	46,5	48,6
6.	Odpady wielkogabarytowe	82,9	84,7	87,5	90,2	93,0	97,1
Razem		2 073,4	2 117,2	2 187,9	2 256,2	2 326,0	2 427,6
Prognozowana liczba mieszkańców		8 976	9 048	9 193	9 285	9 379	9 520
Prognozowany współczynnik wytwarzania odpadów [Mg/M/rok]		0,231	0,234	0,238	0,243	0,248	0,255

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników zaczerpniętych z KPGO 2010

5.1.1. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji

Prognozę wytwarzania odpadów biodegradowalnych przedstawiono w tabeli nr 19.

Tabela nr 19. Prognoza wytwarzania odpadów biodegradowalnych

Lp.	Nazwa	Ilość [Mg]		
		2010	2013	2020
1.	Papier i tektura	90,0	113,0	146,1
2.	Odzież i tekstylia (z materiałów naturalnych)	0,9	1,0	0,9
3.	Odpady zielone (z ogrodów i parków)	43,9	47,2	45,3
4.	Odpady ulegające biodegradacji wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	597,2	611,1	526,1
5.	Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	10,8	11,7	11,1
Razem		742,8	784,0	729,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników zaczerpniętych z KPGO 2010

W związku z zakładanym wzrostem jednostkowego wskaźnika wytwarzania, ilość odpadów ulegających biodegradacji będzie prawdopodobnie również wzrastać.

5.1.2. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych

Zakłada się, że ilość odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w strumieniu odpadów komunalnych będzie stopniowo wrastać. Do obliczeń przyjęto wzrost o 1% rocznie.

Tabela nr 20. Prognoza przyrostu ilości odpadów niebezpiecznych

Ilość [Mg]					
Rok bazowy	Prognoza na lata				
2009	2010	2011	2013	2015	2017
18,0	18,2	18,4	18,7	19,1	19,5

Źródło: Opracowanie własne

Zużyte baterie i akumulatory

Szacuje się, że w następnych latach zauważalna będzie nieznaczna tendencja wzrostowa w zakresie wytwarzania zużytych baterii i akumulatorów. Do obliczeń przyjęto wzrost o 1% rocznie.

Tabela nr 21. Prognoza przyrostu ilości zużytych baterii i akumulatorów

Ilość [Mg]					
Rok bazowy	Prognoza na lata				
2009	2010	2011	2013	2015	2017
2,16	2,18	2,20	2,25	2,29	2,34

Źródło: Opracowanie własne

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Przyjmuje się, że dynamika wzrostu ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego będzie wahała się w granicach 3 % w skali rocznej (zgodnie z KPGO 2010), przy 5 % tempie wzrostu masy wprowadzanego sprzętu na rynek.

Tabela nr 22. Prognoza przyrostu ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Ilość [Mg]					
Rok bazowy	Prognoza na lata				
2009	2010	2011	2013	2015	2017
1,80	1,85	1,91	2,03	2,15	2,28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

Przeterminowane leki

Przyjmuje się wzrost ilości odpadów z tej grupy o około 1% rocznie, co spowodowane jest faktem starzenia się społeczeństwa w naszym kraju.

5.2. Prognoza ilości wytwarzania odpadów opakowaniowych

Prognozy zużycia poszczególnych grup opakowań nie wskazują na potencjalne zmiany struktury odpadów opakowaniowych. W kolejnych latach dominującymi z uwagi na masę, będą odpady

z tektury/papieru, odpady ze szkła oraz odpady z tworzyw sztucznych. Zgodnie z KPGO 2010 ilość odpadów opakowaniowych będzie wrosła do 2014 r. o 1,1% rocznie, a po 2014 r. o 0,7% rocznie.

Oszacowaną masę wszystkich rodzajów opakowań przedstawiono w tabeli nr 23.

Tabela nr 23. Szacunkowe dane dotyczące masy odpadów opakowaniowych

Ilość [Mg]					
Rok bazowy	Prognoza na lata				
2009	2010	2011	2013	2015	2017
693,3	700,9	708,6	724,3	737,4	747,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

5.3. Prognoza ilości wytwarzania komunalnych osadów ściekowych

Na ilość wytwarzanych osadów mają wpływ dwa zasadnicze czynniki: zmiany demograficzne oraz realizacja inwestycji z zakresu budowy i rozbudowy sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczania ścieków. W związku z powyższym przyjęto ilość osadów będzie wrosła o 2,5%.

Tabela nr 24. Prognoza przyrostu ilości komunalnych osadów ściekowych

Ilość [Mg s.m.]					
Rok bazowy	Prognoza na lata				
2009	2010	2011	2013	2015	2017
28,0	28,7	29,4	30,9	32,5	34,1
s.m. – sucha masa					

Źródło: Opracowanie własne

5.4. Prognoza ilości wytwarzania innych odpadów

Odpady zawierające azbest

Przewiduje się wzrost ilości odpadów zawierających azbest w związku z realizacją „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lipca 2009 r.

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2002 r.

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” przewiduje intensyfikację wszystkich działań do 2012 r., tak aby w latach 2012-2013 dokonać dokładnej analizy i oceny realizacji celów zawartych w programie oraz opracować jego aktualizację do 2015 r.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

Na prognozę ilości wycofanych samochodów, poza ilością rejestrowanych i wyrejestrowanych samochodów, ma wpływ kilka innych czynników, między innymi: wartość wskaźnika ilości osób przypadających na 1 samochód oraz prognozy demograficzne. W miarę rozwoju gospodarki i wzrostu zamożności społeczeństwa liczba pojazdów, a więc także liczba pojazdów wycofanych z eksploatacji będzie systematycznie wzrastać. Obserwowane będzie zjawisko wymiany starszych modeli pojazdów na nowsze, co również przyczyni się do wzrostu ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji w strumieniu odpadów niebezpiecznych. Przyjmuje się

wzrost ilości pojazdów wyeksploatowanych i przekazywanych do demontażu o 5% rocznie (zgodnie z KPGO 2010).

Tabela nr 25. Prognoza przyrostu ilości odpadów pochodzących z demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji

Ilość [Mg]					
Rok bazowy	Prognoza na lata				
2009	2010	2011	2013	2015	2017
67,0	70,3	73,9	81,4	89,8	99,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie współczynników przyjętych w KPGO 2010

Zużyte opony

Ilość zużytych opon będzie stale wzrastać, w tempie proporcjonalnym do wzrostu ilości pojazdów mechanicznych.

Tabela nr 26. Prognoza przyrostu ilości zużytych opon

Ilość [Mg]					
Rok bazowy	Prognoza na lata				
2009	2010	2011	2013	2015	2017
10,1	10,6	11,1	12,3	13,5	14,9

Źródło: Opracowanie własne

5.5. Prognozowane zmiany w zakresie rozwiązań organizacyjnych i techniczno - technologicznych

Przewiduje się, że będzie następować:

- rozwój selektywnego zbierania oraz segregowania odpadów komunalnych, między innymi w związku z koniecznością wdrażania wymagań dyrektyw unijnych,
- przyspieszenie działań w zakresie tworzenia systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów: niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, wielkogabarytowych oraz remontowo-budowlanych,
- powstanie ZZO w ramach Środkowo-Zachodniego RGOK – Gmina Lubsza należy do związku międzygminnego: Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK”, który wykonywać będzie zadania m. in. w zakresie rozbudowy i eksploatacji Zakładu Gospodarowania Odpadami w Gać.

6. CELE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I TERMINY ICH OSIĄGNIĘCIA

Celem dalekosiężnym tworzenia gminnego planu gospodarki odpadami jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów,
- ograniczenia właściwości niebezpiecznych,
- wykorzystania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów.

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa, przyjęto następujące cele główne:

- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,

- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Dla poszczególnych grup odpadów sformułowano, przedstawione poniżej, dodatkowe cele szczegółowe.

6.1. Odpady komunalne

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele określone w KPGO 2010:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do końca 2007 r.,
- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO 2010 najpóźniej do końca 2007 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
  - w 2010 r. więcej niż 75%,
  - w 2013 r. więcej niż 50%,
  - w 2020 r. więcej niż 35%
 masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maks. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.

Termin niektórych z wyznaczonych w KPGO 2010 zadań już minął, jednakże część z nich nie została jeszcze zrealizowana. Należy dołożyć wszelkich starań, aby w jak najkrótszym terminie osiągnąć wyznaczone cele.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Depozytowym, poniżej przedstawiono: ilość odpadów komunalnych (ogółem) dopuszczoną do składowania oraz ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji konieczną do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie – dla Gminy Lubsza w rozbiciu na poszczególne lata prognozy planu.

Ilość odpadów komunalnych (ogółem) dopuszczona do składowania w gminie Lubsza (wg APGOWO – Wojewódzki Plan Depozytowy):

- 854 Mg w 2010 r.,
- 570 Mg w 2013 r.,
- 399 Mg w 2020 r.

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji konieczna do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie w gminie Lubsza (wg APGOWO – Wojewódzki Plan Depozytowy):

- 102 Mg w 2010 r.,
- 205 Mg w 2013 r.,
- 267 Mg w 2020 r.

6.1.1. *Proponowane systemy*

6.1.1.1. **Podział województwa na Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi**

W tabeli nr 27 przedstawiono proponowany w APGOWO podział województwa na Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi, w skład których będą wchodziły związki, porozumienia międzygminne, spółki międzygminne lub inne podmioty powołane w celu wspólnego gospodarowania odpadami.

Tabela nr 27. Proponowany podział terytorialny Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi wg APGOWO

Region	Gminy	Ilość mieszkańców objętych systemem
Południowo-Wschodni RGOK	Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś, Strzelce Opolskie, Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Ujazd, Zawadzkie, Głubczyce, Baborów, Branice, Kietrz, Krapkowice, Walce, Strzeleczyki, Zdzeszowice, Gogolin, Głodówek	314,5 tys.
Południowo-Zachodni RGOK	Paczków, Otmuchów, Kamiennik, Nysa, Pakosławice, Skoroszyce, Łambinowice, Korfantów, Głuchołazy, Prudnik, Biała, Lubrza, Grodków, Tułowie	210,7 tys.
Północny RGOK	Wilków, Namysłów, Domaszowice, Świerczów, Pokój, Wołczyn, Buczyna, Kluczbork, Lasowice Wielkie, Gorzów Śląski, Praszka, Rudniki, Radłów, Olesno, Zebowice, Dobrodzien	181,8 tys.
Centralny RGOK	Olszanka, Lewin Brzeski, Niemodlin, Prószków, Komprachcice, Dąbrowa, Popielów, Dobrzeń Wielki, Murów, Łubniany, Turawa, Ozimek, Chrzastowice, Tarnów Opolski, Opole	280,9 tys.
Środkowo-Zachodni RGOK	Brzeg, Skarbimierz, Lubsza (wchodzące w skład związku międzygminnego „EKOGOK”)	54,1 tys.

Źródło: APGOWO

W tabeli nr 28 przedstawiono ilości odpadów koniecznych do przetworzenia w ramach Środkowo-Zachodniego RGOK, do którego gmina Lubsza została przyporządkowana. Wartości przedstawione poniżej, wyznaczone zostały przez Wojewódzki Plan Depozytowy.

Tabela nr 28. Wojewódzki Plan Depozytowy dla Środkowo-Zachodniego RGOK

Cel dotyczący zagospodarowania odpadów komunalnych	2010	2013	2020
ŚRODKOWO-ZACHODNI RGOK (100%)			
Ilość odpadów ulegających biodegradacji konieczna do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie [Mg/rok]	1 728	3 455	4 493
Dopuszczalna do składowania ilość odpadów komunalnych ogółem [Mg/rok]	9 625	6 417	4 492
GMINA LUBSZA W RAMACH ŚRODKOWO-ZACHODNIEGO RGOK (ok. 5,9%*, ok. 8,9%**)			
Ilość odpadów ulegających biodegradacji konieczna do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie [Mg/rok]	102	205	267
Dopuszczalna do składowania ilość odpadów komunalnych ogółem [Mg/rok]	854	570	399
* - ilość odpadów ulegających biodegradacji konieczna do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie w stosunku do Środkowo-Zachodniego RGOK, ** - dopuszczalna do składowania ilość odpadów komunalnych ogółem w stosunku do Środkowo-Zachodniego RGOK			

Źródło: APGOWO

W celu realizacji powyższych założeń, przedstawiono w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dwa rozwiązania systemowe zbierania odpadów.

6.1.1.2. Rozwiązania systemowe zbierania odpadów

W APGOWO przedstawiono dwie koncepcje rozwiązań dotyczących systemów zbierania odpadów:

1. Cztery rozbudowane zakłady zagospodarowania odpadów współpracujące z instalacją współspalania
2. Centralna spalarnia odpadów.

Cztery rozbudowane zakłady zagospodarowania odpadów współpracujące z instalacją współspalania

Proponowany system opiera się na następujących elementach:

- powołaniu 4-5 regionów i prowadzeniu w nich odbierania, zbierania i rozdziału strumienia odpadów na następujące frakcje: surowce wtórne, odpady ulegające biodegradacji, balast,
- wykorzystaniu gęstej sieci odpowiednio przygotowanych lokalnych składowisk do unieszkodliwiania balastu celem ich dopełnienia i zamknięcia,
- produkcji paliwa alternatywnego i biogazu w celu maksymalizacji odzysku energii,
- odzysku energetycznym paliwa alternatywnego w cementowni Góraźdze Cement S.A. (ewentualne alternatywne punkty wykorzystania paliwa: Elektrownia, ECO, Cementownia Odra).

Przepływ odpadów w ramach Regionalnego Centrum Gospodarki Odpadami:

- selektywne zbieranie odpadów posegregowanych (szkło, tworzywa sztuczne, papier) w systemie workowym na terenach niskiej zabudowy i w systemie donoszenia na terenach zabudowy miejskiej i wielorodzinnej + odbieranie zmieszanych odpadów,
- selektywne zbieranie odpadów biodegradowalnych w punktach wytwarzania znacznych ilości tych odpadów,
- punkty gromadzenia odpadów: wielkogabarytowych, odpadów niebezpiecznych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- sortownia dla odpadów zebranych selektywnie lub dla zmieszanych odpadów komunalnych (wydzielenie frakcji do fermentacji, do paliw alternatywnych, do odzysku materiałowego oraz odpadów niebezpiecznych),
- instalacja fermentacji odpadów (zasilana frakcją biodegradowalną zebraną selektywnie oraz z sortowni, komunalnymi osadami ściekowymi, odpadami z przemysłu spożywczego) lub kompostownia odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie lub wydzielonych ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych (wybór instalacji byłby uwarunkowany lokalną morfologią odpadów i rachunkiem ekonomicznym),
- w niektórych przypadkach budowa stacji przeładunkowych odpadów (zależnie od regionalnych uwarunkowań), celem zmniejszenia kosztów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych związanych z transportem odpadów,
- instalacja do produkcji paliw alternatywnych, celem wykorzystania w procesie odzysku energetycznego w cementowni.

Centralna spalarnia odpadów

Propozycja ta zakłada wybudowanie jednej centralnej spalarni odpadów w centrum województwa.

Główne założenia systemu:

- selektywne zbieranie odpadów posegregowanych (tworzywa sztuczne, papier, szkło) oraz zbieranie zmieszanych odpadów w każdym regionie,
- selektywna zbiórka odpadów ulegających biodegradacji przy punktach wytwarzania znacznych ilości tych odpadów,
- uruchomienie sortowni dla odpadów komunalnych zebranych selektywnie w każdym regionalnym systemie,
- uruchomienie stacji przeładunkowych odpadów (w zależności od regionalnych uwarunkowań logistycznych),
- powstanie instalacji kompostowania odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie na terenie każdego z powiatów,

- wydzielenie w sortowniach frakcji odpadów nadających się do odzysku materiałowego, natomiast pozostała część odpadów będzie kierowana do jednej centralnej spalarni odpadów, przyjmującej odpady ze wszystkich regionów.

Biorąc pod uwagę przedstawione w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami aspekty ekologiczne i ekonomiczne proponowanych rozwiązań oraz tworzące się struktury – Gmina Lubsza należy do związku międzygminnego: Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” (partycypacja Gminy Lubsza w kosztach utrzymania Związku i finansowania inwestycji wynosi 4%), który wykonywać będzie zadania m. in. w zakresie rozbudowy i eksploatacji Zakładu Gospodarowania Odpadami w Gać – uzasadnione jest przyjęcie pierwszego wariantu systemu gospodarowania odpadami.

Charakterystykę Zakładu Gospodarowania Odpadami oraz aktualną sytuację związku międzygminnego: Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” przedstawiono w rozdziale 8.1.

6.1.2. Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

ZUŻYTE BATERIE I AKUMULATORY

Cele krótko- i długookresowe na lata 2010-2017:

- do 2014 r. należy osiągnąć poziomy odzysku i recyklingu wskazane w tabeli nr 29:

Tabela nr 29. Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów

Lp.	Rodzaj baterii lub akumulatorów, z których powstał odpad	2010 r.		2012 r.		2014 r.	
		% poziomu		% poziomu		% poziomu	
		odzysku	recyklingu	odzysku	odzysku	recyklingu	odzysku
1.	Akumulatory kwasowo- ołowiowe	wszystkie zgłoszone	wszystkie zebrane	wszystkie zgłoszone	wszystkie zgłoszone	wszystkie zebrane	wszystkie zgłoszone
2.	Akumulatory niklowo-kadmowe (wielkogabarytowe)	60	60	60	60	60	60
3.	Akumulatory niklowo-kadmowe (małogabarytowe)	40	40	40	40	40	40
4.	Akumulatory niklowo-żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (wielkogabarytowe)	40	40	40	40	40	40
5.	Akumulatory niklowo-żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (małogabarytowe)	20	20	20	20	20	20
6.	Ogniwa i baterie galwaniczne oraz ich części z wyłączeniem części ogniw i baterii galwanicznych	22,5	22,5 ¹⁾	30	20	20 ¹⁾	30

1) Nie dotyczy ogniw cynkowo-węglowych i alkalicznych.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych Dz. U. z 2007 r. Nr 109 poz. 752

- osiąganie poziomów zbierania i recyklingu (zdefiniowanych i określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/66/WE z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. WE L 266 z 26 września 2006 r., str. 1)), tj.:
  - minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów (w tym akumulatorów Ni-Cd) w wysokości 25% do 2012 r. - zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a,
  - minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów w wysokości 45% do 2016 r. - zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. b,
  - minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 65% średniej wagi baterii i akumulatorów ołowiowo-kwasowych, w tym recykling zawartości ołowiu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2010 r.) - zgodnie z art. 12 ust. 4,
  - minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 75% średniej wagi baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych, w tym recykling zawartości kadmu w najwyższym, technicznie możliwym do

osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2010 r.) - zgodnie z art. 12 ust. 4,

- minimalnego poziomu recyklingu 50% średniej wagi innych odpadów w postaci baterii i akumulatorów (do 2010 r.) — zgodnie z art. 12 ust. 4,
- ustanowienie od 2009 r. zakazu wprowadzania do obrotu:
  - wszelkich baterii lub akumulatorów, które zawierają powyżej 0,0005% wagowo rtęci, bez względu na to, czy są wmontowane do urządzeń, z wyłączeniem ogniw guzikowych z zawartością rtęci nie wyższą niż 2% wagowo,
  - baterii i akumulatorów przenośnych, które zawierają powyżej 0,002% wagowo kadmu, w tym tych, które są wmontowane do urządzeń, z wyłączeniem baterii i akumulatorów przenośnych przeznaczonych do użytku w:
    - systemach awaryjnych i alarmowych, w tym w oświetleniu awaryjnym,
    - sprzęcie medycznym,
    - elektronarzędziach bezprzewodowych,
- ustanowienie od 2012 r. zakazu stosowania akumulatorów nikielowo-kadmowych (Ni-Cd).

ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY

Cele krótkookresowe na lata 2010-2013:

- rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ukierunkowane na całkowite wyeliminowanie ich ze składowania - w związku z powyższym wyznacza się następujące cele częściowe:
  - osiągnięcie od 1 stycznia 2008 r. (KPGO 2010) poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości:
    - dla zużytego sprzętu powstałego z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego i automatów do wydawania:
      - poziomu odzysku w wysokości 80 % masy zużytego sprzętu,
      - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:
      - poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu,
      - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego z małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:
      - poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu,
      - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80% masy tych zużytych lamp;
- osiągnięcie od 1 stycznia 2008 r. (KPGO 2010) poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok;

Cele długookresowe na lata 2014-2017:

- doskonalenie systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym,
- zapewnienie wprowadzania na rynek jedynie sprzętu zgodnego z tzw. „dyrektywami nowego podejścia”, ustalającymi normy dla sprzętu.

PRZETERMINOWANE LEKI

Cele krótko- i długookresowy 2010-2017:

- utworzenie systemu zbierania przeterminowanych leków od mieszkańców,

- podnoszenie efektywności utworzonego systemu zbierania odpadów z tej grupy.

PRZETERMINOWANE PESTYCYDY

Cele krótko- i długookresowe 2010-2017:

- weryfikacja informacji o ewentualnym występowaniu magazynów przeterminowanych środków ochrony roślin,
- utworzenie systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach powstających ze stosowania w rolnictwie,
- rozwój oraz uszczelnienie utworzonego systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach.

6.2. Odpady opakowaniowe

Cele krótko- i długookresowe na lata 2010-2017:

- rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych, aby osiągnąć cele określone w tabeli nr 30.

Tabela nr 30. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych

Lp.	Rodzaj opakowania, z którego powstał odpad	2010 r.		2012 r.		2014 r.	
		% poziomu		% poziomu		% poziomu	
		Odzysku	Recyklingu	Odzysku	Recyklingu	Odzysku	Recyklingu
1.	Opakowania (ogółem)	53 ¹⁾	35 ¹⁾	57 ¹⁾	45 ¹⁾	60 ¹⁾	55 ¹⁾
2.	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	18 ¹⁾²⁾	-	20 ¹⁾²⁾	-	22,5 ¹⁾²⁾
3.	Opakowania z aluminium	-	45 ¹⁾	-	48 ¹⁾	-	50 ¹⁾
4.	Opakowania ze stali	-	33 ¹⁾	-	42 ¹⁾	-	50 ¹⁾
5.	Opakowania z papieru i tektury	-	52 ¹⁾	-	56 ¹⁾	-	60 ¹⁾
6.	Opakowania ze szkła	-	43 ¹⁾	-	49 ¹⁾	-	60 ¹⁾
7.	Opakowania z drewna	-	15 ¹⁾	-	15 ¹⁾	-	15 ¹⁾

1) Nie dotyczy opakowań mających bezpośredni kontakt z produktami leczniczymi określonymi w przepisach ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 533, z późn. zm.) oraz opakowań po środkach niebezpiecznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638, z późn. zm.).

2) Do poziomu recyklingu zalicza się wyłącznie recykling, w wyniku którego otrzymuje się produkt wykonany z tworzywa sztucznego.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych Dz. U. z 2007 r. Nr 109 poz. 752

6.3. Komunalne osady ściekowe

Cele krótko- i długookresowe na lata 2010-2017:

- ograniczenie składowania osadów ściekowych do 60% w 2010 r.,
- od 2015 r. całkowite wyeliminowanie składowania,
- zwiększenie ilości osadów unieszkodliwianych metodami termicznymi,
- odzysk komunalnych osadów ściekowych,
- zmniejszenie stopnia obciążenia osadów ściekowych szkodliwymi substancjami i organizmami chorobotwórczymi poprzez ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego,
- wykorzystanie rolnicze przy dotrzymaniu wymogów jakościowych.

6.4. Inne odpady

ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST

Cele krótko- i długookresowe 2010-2032:

- coroczna aktualizacja wykonanej inwentaryzacji budynków zawierających azbest występujących na terenie gminy,
- sukcesywne osiąganie celów, które zostały określone w opracowanym programie usuwania wyrobów azbestowych - przewidzianym do 2032 r.

POJAZDY WYCOFANE Z EKSPLOATACJI

Cele krótko- i długookresowe na lata 2010-2017:

- zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- wyznacza się następujące minimalne poziomy odzysku i recyklingu odniesione do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku:
  - odpowiednio 75% i 70% dla pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980 r. oraz 85% i 80% dla pozostałych pojazdów,
  - od dnia 1 stycznia 2015 r. odpowiednio 95% i 85%, niezależnie od daty produkcji pojazdu.

ZUŻYTE OPONY

Cele krótko- i długookresowe na lata 2010-2017:

- rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon,
- osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon zgodnie z tabelą nr 31.

Tabela nr 31. Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon

Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	2010 r.		2012 r.		2014 r.	
	% poziomu		% poziomu		% poziomu	
	odzysku	recyklin gu	odzysku	recyklin gu	odzysku	recyklin gu
Opony	75	15	75	15	75	15

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych Dz. U. z 2007 r. Nr 109 poz. 752

ODPADY Z BUDOWY, REMONTU I DEMONTAŻU OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

Cele krótkookresowe na lata 2010-2013:

- rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych do odzysku,
- osiągnięcie stopnia odzysku na poziomie 50% w 2010 r.

Cele długookresowe na lata 2014-2017:

- osiągnięcie stopnia odzysku na poziomie: 70% w 2015 r. oraz 80% w 2018 r.

7. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

7.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów

Decyzje o zapobieganiu powstawania odpadów zapadają już na etapie fazy projektowej wyrobu, a także na etapie jego wytwarzania, użytkowania oraz związane są z ostatecznym zagospodarowaniem odpadów powstających z tych wyrobów po zakończonym ich cyklu życia. W związku z tym na szczelnie gminnym będą podejmowane następujące działania:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie, zarówno wśród społeczności lokalnej jak również u przedsiębiorców z terenu gminy,
- wspieranie działań związanych z procesem tworzenia ZZO w ramach Środkowo-Zachodniego Regionu Gospodarki Odpadami.

7.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko

Głównymi kierunkami działań w zakresie gospodarowania odpadami są:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie, zarówno wśród społeczności lokalnej jak również u przedsiębiorców z terenu gminy,
- wypracowanie i monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i morfologii odpadów, celem zdiagnozowania potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania oraz wytwarzania odpadów,
- wprowadzenie instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań w zakresie gospodarki odpadami przez jednostki samorządu terytorialnego i dyscyplinujących jednostki samorządu w zakresie wykonywania przez nie obowiązków.

7.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

7.3.1. Odpady komunalne

Podstawą planowanego systemu gospodarki odpadami, są następujące działania priorytetowe:

- powszechna edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki odpadami, (kampanie informacyjno - reklamowe dotyczące selektywnej zbiórki, konkursy, gry i zabawy dla dzieci o tematyce związanej z gospodarką odpadami oraz ogólnie z ochroną środowiska),
- odzysk i wykorzystanie odpadów podlegających biodegradacji,
- intensyfikacja selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie gminy,
- wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych,
- wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- wydzielenie odpadów budowlano-remontowych ze strumienia odpadów komunalnych.

Odbieranie, zbieranie i transport odpadów

Osiągnięcie zakładanych celów w zakresie zbierania odpadów komunalnych wymaga realizacji następujących działań:

- kontrolowania przez gminę stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- kontrolowania przez gminę sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości - ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych.

Zgodnie z wytyczonymi celami w zakresie odzysku i recyklingu wymagane jest prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych:

- odpady zielone z ogrodów i parków,
- papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
- odpady opakowaniowe ze szkła,
- tworzywa sztuczne i metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano-remontowe.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Maksymalizacja odzysku wymaga:

- zapewnienia, że odpowiednia przepustowość instalacji będzie dostępna, aby przetworzyć wszystkie selektywnie zebrane odpady, poprzez odpowiednie monitorowanie zrealizowanych i planowanych inwestycji,
- konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu,
- promowania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne jak również zamówienia publiczne,
- zachęcania inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami.

Jednym z zasadniczych kierunków działań jest intensywny wzrost zastosowania zarówno biologicznych, jak i termicznych metod przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.

Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji - związane jest z koniecznością budowy linii technologicznych do ich przetwarzania:

- kompostowni odpadów organicznych,
- linii mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- instalacji fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych).

7.3.1.1. Odpady niebezpieczne

Do osiągnięcia założonych celów należy podjąć następujące kierunki działań:

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe), w oparciu o:
  - funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych utworzone przez przedsiębiorców,
  - funkcjonujące placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania

- poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, baterie, akumulatory),
- stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
  - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących selektywne zbieranie w systemie workowym lub pojemnikowym przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Wymagane jest prowadzenie przez przedsiębiorców oraz instytucje selektywne zbieranie odpadów niebezpiecznych i pozostałych - z podziałem na grupy omówione poniżej.

Zużyte baterie i akumulatory

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania zużytymi bateriami i akumulatorami wymaga realizacji następujących działań:

- udoskonalenia i rozwinięcia systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych,
- rozszerzenia zakresu przeznaczenia środków finansowych pochodzących z opłat produktowych o finansowanie zakupu elementów infrastruktury zbierania (między innymi pojemników).

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym wymaga realizacji następujących działań:

- rozbudowania infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- zapewnienie instrumentów i mechanizmów organizacyjnych zapewniających zorganizowanie wtórnego obiegu przestarzałych, lecz sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych.

Przeterminowane leki

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami z tej grupy wymaga realizacji następujących działań:

- utworzenie i rozbudowa systemu zbierania przeterminowanych leków od ludności.

Przeterminowane pestycydy

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami z tej grupy wymaga realizacji następujących działań:

- zwrócenie szczególnej uwagi na powstające na terenie gminy odpady niebezpieczne jakimi są pestycydy i opakowania po tych środkach oraz sposób postępowania z nimi,
- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego i bezpiecznego dla środowiska oraz zdrowia ludności postępowania z w/w odpadami,
- rozwój systemu zbierania środków ochrony roślin (w tym przeterminowanych) oraz opakowań po tych środkach.

7.3.3. Komunalne osady ściekowe

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania komunalnymi osadami ściekowymi wymaga uwzględnienia zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków oraz kontroli jakości i ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych na powierzchni ziemi.

7.3.4. Odpady opakowaniowe

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami opakowaniowymi wymaga rozbudowania infrastruktury technicznej w zakresie sortowania i recyklingu odpadów opakowaniowych.

7.3.5. Inne odpady

Odpady zawierające azbest

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest wymaga przeprowadzenia następujących działań:

- coroczna aktualizacja inwentaryzacji budynków, budowli i innych urządzeń i wyposażenia zawierających azbest,
- realizacja opracowanego programu usuwania azbestu,
- zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest ze środków krajowych i europejskich.

Zużyte opony

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania zużytymi oponami wymaga realizacji następujących działań:

- rozbudowy infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon,
- kontroli właściwego postępowania ze zużytymi oponami.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych wymaga realizacji następujących działań:

- rozbudowy infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz odzysku, w tym recyklingu tych odpadów,
- kontroli właściwego postępowania z tymi odpadami.

7.3.6. Działania zmierzające do redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów

Uwzględniając wymagania określone w art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy przyjąć, że udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinien wynosić wagowo:

- w 2010 roku – 75%,
- w 2013 roku – 50%,
- w 2020 roku – 35%.

Wartością odniesienia dla ustalania udziału procentowego jest całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 roku.

W celu osiągnięcia powyższych założeń proponuje się podjąć następujące działania:

- zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- skierowanie do instalacji kompostowania odpadów ulegających biodegradacji pochodzących z selektywnej zbiórki, utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów,
- rozwijanie metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji u źródła poprzez wdrażanie do stosowania przez mieszkańców zabudowy jednorodzinnej przydomowych kompostowników.

8. PROJEKTOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI

Gmina zobowiązana jest do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i rozporządzeń wykonawczych.

W celu osiągnięcia wymaganych przepisami poziomów odzysku surowców i energii, niezbędne jest dostosowanie systemu zbierania i odbioru odpadów, do rozwiązań technologicznych przyjętych w Zakładzie Gospodarowania Odpadami.

Na terenie gminy powinno być prowadzone selektywne zbieranie odpadów z: tworzyw sztucznych, papieru i szkła. Pojemniki do selektywnej zbiórki powinny być ustawione w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej, tak aby system odbioru odpadów obejmował 100% mieszkańców gminy.

Ponadto w punktach wytwarzania znacznych ilości odpadów biodegradowalnych powinno być prowadzone ich selektywne zbieranie.

Zaleca się stosowanie następujących systemów organizacyjnych:

- punkty zbierania odpadów niebezpiecznych (PZON), przyjmujące odpady od indywidualnych dostawców nieodpłatnie,
- mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych (MPZON), objeżdżające w wyznaczonym czasie określony obszar,
- objazdowe zbieranie wybranych odpadów w określonych i ogłaszanych terminach (np. odpady wielkogabarytowe),
- zbieranie przez sieć handlową różnych odpadów niebezpiecznych,
- odbieranie odpadów budowlanych – jako „usługa na telefon”,
- rozwój metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez wdrażanie do stosowania przydomowych kompostowników.

Nadmienić jednak trzeba, iż podjęcie działań zmierzających do zorganizowania selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, zależne jest od powstania instalacji biostabilizacji odpadów ulegających biodegradacji na terenie ZGO w m. Gać.

8.1. Instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Zakład Gospodarowania Odpadami w Gać (w ramach Środkowo-Zachodniego RGOK)

W dniu 28 listopada 1995 r. zawarte zostało Porozumienie Międzygminne pomiędzy: Gminą Miasta Brzegu, Gminą Brzeg (obecnie Gmina Skarbimierz), Gminą Lubsza, Gminą Miasto Oława, Gminą Oława w sprawie budowy w latach 1996-1998 wspólnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych na gruntach wsi Gać według zatwierzonego programu gospodarki odpadami komunalnymi.

W okresie od stycznia do czerwca 1996 r., Rady poszczególnych gmin podjęły uchwały w sprawie przystąpienia do Związku oraz przyjęcia statutu Związku.

27 listopada 1996 r. związek międzygminny: Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” z siedzibą w Oławie, został zarejestrowany w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji i uzyskał osobowość prawną 23 grudnia 1996 r.

W statucie uzgodniono, że partycypacja w kosztach utrzymania Związku i finansowania inwestycji będzie kształtowała się następująco:

- Miasto Brzeg - 58%,
- Miasto Oława - 31%,
- Gmina Oława - 5%,

- Gmina Lubsza - 4%,
- Gmina Brzeg (obecnie Gmina Skarbimierz) - 2%.

Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych – I etap budowy, zakończono w czerwcu 1999 r. Starosta Oławski decyzją Nr 334/99 udzielił pozwolenia na użytkowanie inwestycji obejmującej budowę:

- kwatery do składowania odpadów nr 1,
- zbiorników odcieków nr 1 i nr 2 z przyległym placem manewrowym,
- budynku administracyjno-socjalnego,
- budynku warsztatowo-magazynowego,
- wiaty na sprzęt wysypiskowy,
- magazynu paliw,
- brodziku dezynfekcyjnego,
- stanowiska do mycia sprzętu wysypiskowego,
- zbiornika wód opadowych,
- drogi dojazdowej,
- placów manewrowych,
- wagi samochodowej,
- przyłączy kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- przyłącza energetycznego wraz ze stacją trafo.

Całkowity koszt inwestycji wyniósł 10 168,8 tys. zł, w tym:

- WFOŚiGW we Wrocławiu i Opolu udzieliły kredyty na łączną kwotę 5,1 mln zł,
- WFOŚiGW we Wrocławiu udzielił dotacji na kwotę 1,1 mln zł,
- pozostałą kwotę sfinansowały bezpośrednio gminy tworzące Związek.

26 lipca 1999 r. powołano spółkę prawa handlowego – Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Gać do prowadzenia działalności i eksploatacji przekazanej aportem inwestycji.

Zadanie pod nazwą: *Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Gać – I etap rozbudowa*, zostało zrealizowane w okresie od stycznia 2000 r. do października 2002 r.

Decyzją nr 73/2002 z dnia 31 grudnia 2002 r., Starosta Oławski udzielił pozwolenia na użytkowanie inwestycji obejmującej budowę:

- budynku przyjęć i obróbki odpadów z wyposażeniem technologicznym wraz z rozbudową budynku przyjęć i nadbudową kondygnacji nad rozdzielnią NN (niskiego napięcia),
- wiaty do kompostowania, wentylatorni, biofiltru wraz z instalacjami sanitarnymi i wentylacji,
- sieci wodno-kanalizacyjnej ze zbiornikiem ścieków,
- deponatora odpadów.

Całkowity koszt zadania wyniósł 14 095,2 tys. zł. Kwotę tę sfinansowano:

- pożyczką z NFOŚiGW w wysokości 7 998 860,35 zł,
- dotacją z Fundacji EkoFundusz w wysokości 3 562 353,27 zł,
- pozostałą kwotę – 2 534 021,19 zł sfinansowały gminy tworzące Związek.

W 2004 r. Spółka Zakład Utylizacji Odpadów komunalnych zmieniła nazwę na Zakład Gospodarowania Odpadami.

25 stycznia 2007 r. Zakład Gospodarowania Odpadami w Gać uzyskał pozwolenie zintegrowane dla instalacji: kwatera nr 1 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gać.

W maju 2006 r. Związek wystąpił do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego o dotację z Funduszu ZPORR (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego) na budowę kwatery składowiskowej nr 2 na terenie Zakładu Gospodarowania Odpadami w Gać. Urząd w lipcu zatwierdził ten wniosek i przyznał wnioskowane dofinansowanie.

Powyższe zadanie zostało zrealizowane w okresie od 02 sierpnia 2007 r. do 29 kwietnia 2008 r. Natomiast 30 maja 2008 r. Marszałek Województwa Dolnośląskiego wydał nową decyzję – pozwolenie zintegrowane dla instalacji: kwatera nr 2 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gać.

1 sierpnia 2008 r. po przekazaniu do eksploatacji kwatery składowiskowej nr 2 zamknięto kwaterę składowiskową nr 1 i rozpoczęto jej rekultywację wraz z wywierceniem studni odgazowujących i budowę instalacji do spalania biogazu.

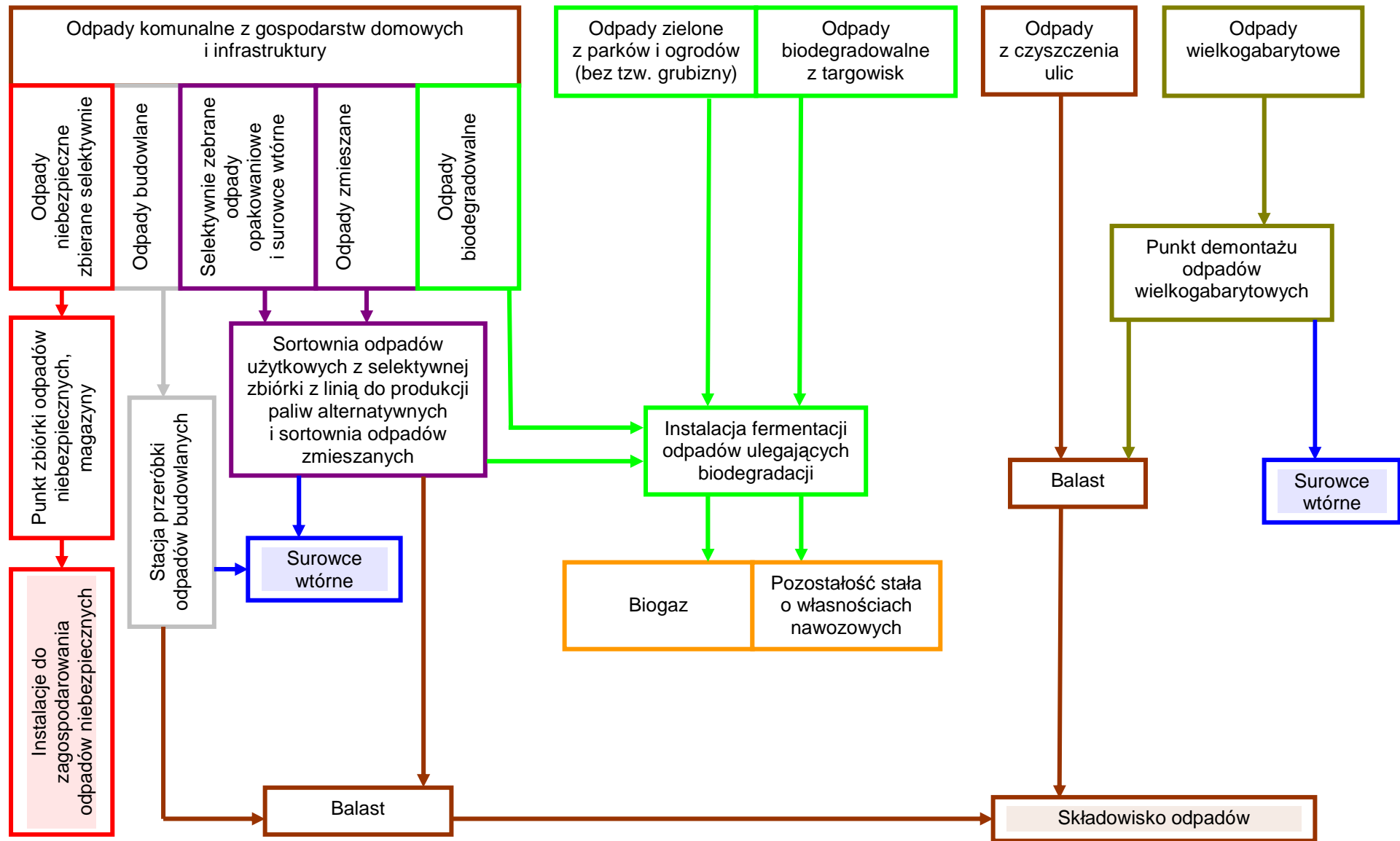
30 listopada 2009 r. Spółka Zakład Gospodarowania Odpadami złożyła wniosek o dotację ze środków NFOŚiGW na rozbudowę ZGO w m. Gać, w ramach którego ma powstać:

- instalacja biostabilizacji odpadów ulegających biodegradacji w oparciu o proces fermentacji metanowej,
- instalacja do produkcji paliwa alternatywnego z odpadów balastowych sortowni,
- rozbudowa sortowni.

W przypadku pozyskania funduszy rozpoczęcie realizacji zadania przewidziane jest na 2011 r.

Po rozbudowie ZGO, gminy należące do obszaru jego obsługi skierują cały strumień odpadów do nowopowstałej instalacji, co umożliwi gminom spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów.

Rysunek nr 5. Schemat blokowy projektowanego systemu gospodarki odpadami

9. HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ

W związku z identyfikacją problemów i prognozą zmian w zakresie gospodarki odpadami oraz wyznaczonymi na ich podstawie celami i kierunkami działań określono zadania do realizacji w ramach GPGO.

9.1. Harmonogram zadań z zakresu gospodarki odpadami

W tabeli nr 32 zestawiono zadania z zakresu gospodarki odpadami i termin ich realizacji

Tabela nr 32. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami

L.p.	Rok	Zadanie	Wykonawca
1.	Zadanie ciągłe	Uwzględnianie w przetargach publicznych zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów	Gmina
2.	Zadanie ciągłe	Udział gminy w strukturach ponad gminnych dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (zgodnie z wyznaczonymi regionami w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami)	Gmina
3.	2010-2015	Tworzenie regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi obejmujących działania w zakresie: - zapobiegania powstawaniu odpadów; - selektywnego zbierania odpadów; - przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania; - budowy regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów (ZZO); - rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów znajdujących się w obszarze oddziaływania ZZO	Gmina w ramach związków bądź porozumień międzygminnych lub gmina w ramach struktur międzygminnych
4.	Zadanie ciągłe	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne. Propagowanie stosowania nowoczesnych technologii skutkujących zmniejszeniem ilości wytworzonych odpadów	Gmina
5.	2010-2032	Działalność informacyjna dotycząca możliwości finansowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, wskazująca firmy uprawnione do prowadzenia prac	Gmina
6.	2010-2032	Dofinansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych	Gmina
7.	2010-2032	Działalność kontrolna związana z gospodarką wyrobami i odpadami zawierającymi azbest	Gmina
8.	Zadanie ciągłe	Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów komunalnych z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych	Przedsiębiorcy, Gmina
9.	Zadanie ciągłe	Edukacja ekologiczna poprzez informowanie, koordynacja wdrażania Planu Gospodarki Odpadami	Gmina, fundacje ekologiczne, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie

L.p.	Rok	Zadanie	Wykonawca
10.	2011	Sporządzenie sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami za lata 2009-2010	Gmina
11.	2013	Sporządzenie sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami za lata 2011-2012	Gmina
12.	2010	Objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych	Gmina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie
13.	Zadanie ciągłe	Intensyfikacja selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie całej gminy	Gmina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie
14.	Zadanie ciągłe	Działania zmierzające do zagospodarowania odpadów biodegradowalnych w sposób inny niż składowanie, m.in. edukacja ekologiczna mająca na celu upowszechnienie wśród mieszkańców wykorzystanie kompostowników przydomowych oraz zbiórka odpadów biodegradowalnych	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie przy współpracy z Gminą
15.	Zadanie ciągłe	Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie
16.	Zadanie ciągłe	Zbiórka odpadów remontowo - budowlanych.	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie
17.	Zadanie ciągłe	Zbiórka odpadów niebezpiecznych	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie, Gmina
18.	Zadanie ciągłe	Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Gminy, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie, sklepy
19.	Zadanie ciągłe	Zbiórka przeterminowanych leków pochodzących od mieszkańców gminy	Apteki, placówki medyczne przy współudziale Gminy
20.	Zadanie ciągłe	Zbiórka zużytych opon	Gmina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie
21.	Zadanie ciągłe	Rozbudowa infrastruktury do segregacji odpadów i pozyskiwania surowców wtórnych	Gmina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie
22.	Zadanie ciągłe	Usuwanie i rekultywacja dzikich wysypisk odpadów	Gmina, właściciele gruntów
23.	Zadanie ciągłe	Zorganizowanie systemu zbiórki transportu odpadów zwierzęcych z terenów podlegających Gminie	Gmina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami zwierzęcymi
24.	Po uchwaleniu aktualizacji GPGO	Dostosowanie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy” do wymagań Gminnego Planu Gospodarki Odpadami	Gmina
25.	Po uchwaleniu aktualizacji GPGO	Dostosowanie „wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia” do wymagań Gminnego Planu Gospodarki Odpadami	Gmina

L.p.	Rok	Zadanie	Wykonawca
26.	Zadanie ciągłe (po powstaniu ZZO w ramach Środkowo-Zachodniego RGOK)	Kontrolowanie i kierowanie przez gminę całego strumienia odpadów do ZZO, co umożliwi gminie spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów	Gmina

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPGO 2010 i APGOWO

9.2. Zadania i koszty w zakresie gospodarki odpadami

Koszty inwestycyjne realizacji zadań określonych w GPGO przedstawiono w tabeli nr 33.

Tabela nr 33. Zadania i koszty związane z realizacją zadań określonych w GPGO

Lp.	Jednostkowe cele krótkookresowe do 2013r.	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]					Jednostki i podmioty realizujące	Źródła finansowania
		2010	2011	2012	2013	RAZEM		
1.	Dofinansowanie działań związanych z edukacją ekologiczną, koordynacja wdrażania Planu Gospodarki Odpadami	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000	Gmina, fundacje ekologiczne, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	Budżet Gminy, środki własne podmiotów zbierających odpady
2.	Sporządzenie sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami	-	2 000	-	2 000	4 000	Gmina	Budżet Gminy
3.	Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie gminy	Koszty ponoszone przez Gminę (koszty zawarte w pkt. 1) i podmioty zbierające odpady					Gmina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	Budżet Gminy, Fundusze strukturalne oraz środki własne podmiotów zbierających odpady
4.	Działania zmierzające do zagospodarowania odpadów biodegradowalnych, w tym: - edukacja ekologiczna mająca na celu upowszechnienie wśród mieszkańców wykorzystanie kompostowników przydomowych	-	5 000	5 000	5 000	15 000	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie przy współpracy z Gminą	Budżet Gminy, Fundusze strukturalne oraz środki własne podmiotów zbierających odpady
5.	Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie przy współpracy z Gminą	Budżet Gminy
6.	Zbiórka odpadów remontowo - budowlanych	Koszty ponoszone przez wytwórców odpadów					Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	Wytwórcy odpadów
7.	Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych	2 000	5 000	7 000	10 000	24 000	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie, Gmina	Budżet Gminy
8.	Rozbudowa infrastruktury do segregacji odpadów i pozyskiwania surowców wtórnych	Koszty ponoszone przez podmioty zbierające odpady					Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami w gminie	Środki własne podmiotów zbierających odpady

Lp.	Jednostkowe cele krótkookresowe do 2013r.	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]					Jednostki i podmioty realizujące	Źródła finansowania
		2010	2011	2012	2013	RAZEM		
9.	Usuwanie i rekultywacja dzikich wysypisk odpadów	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000	Właściciele nieruchomości	Budżet Gminy, środki własne właścicieli nieruchomości
10.	Zorganizowanie systemu zbiórki i transportu odpadów zwierzęcych z terenów podlegających Gminie	3 500	4 000	4 000	4 500	16 000	Powiatowy Lekarz Weterynarii, Gmina, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami zwierzęcymi	Budżet Gminy
11.	Zbiórka ogumienia rolniczego	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000	Gmina	Budżet Gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPGO 2010 i APGOWO

9.3. Możliwości finansowania realizacji zamierzonych działań

Realizacja poszczególnych projektów związanych z gospodarką odpadami możliwa jest przez wykorzystanie środków finansowych pochodzących z:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego Działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Działanie 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych*,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Budżet Powiatowy,
- Budżet Gminny,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska,
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Światowy)
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- EkoFundusz,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy,
- Konkurs „Polska wolna od azbestu”,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego nie przewiduje się budowy nowych składowisk odpadów za wyjątkiem składowisk na wyroby zawierające azbest, zaś nacisk zostanie położony na zapewnienie wtórnego wykorzystania odpadów.

Uprawnionymi podmiotami do otrzymania dofinansowania na inwestycje w zakresie gospodarki odpadami są:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst) lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jst,
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego
- podmioty (w tym spółki prawa handlowego) wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa,
- podmioty wybrane w trybie przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (równie na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).

Podstawowym celem RPO WO jest zwiększenie stopnia segregacji odpadów komunalnych oraz recyklingu i odzysku odpadów.

Rodzaje projektów:

- zamknięcie i rekultywacja składowisk odpadów, bądź ich części,
- budowa nowego składowiska o zasięgu regionalnym (bądź rozbudowa istniejących o dodatkowe kwatery) na wyroby zawierające azbest,
- instalacje (budowa obiektów lub zakup urządzeń) służące do przetwarzania i wykorzystywania odpadów (w tym kompostownie) oraz likwidacji i neutralizacji złożonych odpadów zagrażających środowisku (w tym instalacje recyklingu, instalacje wykorzystujące gaz składowiskowy),
- zwiększenie zasięgu oddziaływania istniejących systemów segregacji odpadów poprzez zakup nowych urządzeń i wyposażenia (np. pojemniki na odpady),
- budowa obiektów lub zakup urządzeń wchodzących w skład systemów zbierania odpadów ze strumienia odpadów komunalnych.

Warunki szczególne, które musi spełnić wnioskodawca, aby jego projekt mógł otrzymać dofinansowanie:

- projekty zgodne z aktualnym Planem Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego,

- wsparcie systemów i instalacji obsługujących poniżej 150 tys. mieszkańców,
- w ramach jednego konkursu ogłaszanego przez Instytucję Zarządzającą dany Beneficjent może aplikować o dofinansowanie jednego projektu.

W ramach RPO WO w przypadku projektów w obszarze gospodarki odpadami maksymalna wartość projektu nie może przekroczyć 5 mln euro.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

W zakresie gospodarki odpadami wspierane będą działania w zakresie zapobiegania oraz ograniczania wytwarzania odpadów komunalnych, wdrażania technologii odzysku, w tym recyklingu, wdrażania technologii ostatecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych, a także likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w zakresie gospodarki odpadami realizowane będą duże inwestycje według listy indykatywnej oraz inwestycje z zakresu gospodarki odpadami dotyczące instalacji i systemów obsługujących min. 150 tys. mieszkańców.

Opis „Organizacji systemu oceny i wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko” oraz szczegółowe dane dotyczące Programu znajdują się na stronach internetowych:

- Ministerstwa Rozwoju Regionalnego <http://www.mrr.gov.pl/>,
- oraz <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/nss>.

Ramy czasowe Programu obejmują lata 2008-2013.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko mogą być dofinansowane projekty:

- indywidualne, zgodnie z indywidualnym trybem wyboru,
- systemowe, zgodnie z systemowym trybem wyboru,
- konkursowe, zgodnie z konkursowym trybem wyboru.

Tryb projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko ma zastosowanie do projektów:

- wytypowanych przez Ministra Zdrowia w zakresie sektora ochrony zdrowia,
- dotyczących pomocy technicznej.

Konkursy będą przeprowadzone w oparciu o przygotowane przez instytucje pośredniczące zasady uwzględniające specyfikę danego działania określające precyzyjnie w szczególności:

- szczegółową procedurę naboru i oceny wniosków,
- formę składania wniosków,
- szczegółowe kryteria oceny projektów, mierzalne i dostosowane do specyfiki danego priorytetu i typu projektów,
- wymagane załączniki do wniosku dostosowane do specyfiki danego priorytetu i typu projektów,
- procedurę uzupełniania dokumentacji,
- procedurę odwoławczą,
- szczegółową procedurę podpisywania umowy o dofinansowanie,
- wzory odpowiednich dokumentów (wniosek, umowa).

Wybór projektów będzie przeprowadzany w dwóch etapach:

- pierwszy etap: wstępny wybór projektów na podstawie ograniczonej dokumentacji oraz stworzenie rankingu projektów,
- drugi etap: polegający na weryfikacji projektu po otrzymaniu pełnej dokumentacji i podjęciu ostatecznej decyzji o dofinansowaniu, jeśli projekt będzie spełniał wszystkie niezbędne wymogi (w przypadku „dużych projektów” drugi etap będzie prowadził do podjęcia ostatecznej decyzji dotyczącej przekazania wniosku o dofinansowanie Komisji Europejskiej).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia),

- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Wnioskodawcami ubiegającymi się o środki finansowe z Narodowego Funduszu mogą być: jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa, instytucje i urzędy, szkoły wyższe i uczelnie, jednostki organizacyjne ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), administracja państwowa, osoby fizyczne.

Fundusze strukturalne dla przedsiębiorstw

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw

Działanie 2.4: Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej w latach 2004-2006 wdrażane są w Polsce poprzez siedem Programów Operacyjnych. Jednym z nich jest Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP, „Unia dla przedsiębiorczych – Program Konkurencyjność”), który skierowany jest do przedsiębiorstw zainteresowanych zwiększeniem swojej konkurencyjności w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego. Inwestycje dla ochrony środowiska to jeden z kierunków wsparcia tego programu (Działanie 2.4 SPO WKP).

Wsparcie to przeznaczone jest dla przedsiębiorstw zobligowanych do dostosowania swojej infrastruktury do przepisów ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest Instytucją Wdrażającą dla tego Działania.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zgodnie z priorytetowymi kierunkami WFOŚiGW w Opolu w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami, będą wspierane przede wszystkim następujące inwestycje:

- ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb z dostosowaniem formy zagospodarowania oraz kierunków i intensywności produkcji do ich naturalnego potencjału przyrodniczego,
- rekultywacja gleb zdegradowanych,
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów,
- wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, zapewniającej osiągnięcie ustalonych dla województwa limitów i poziomu odzysku,
- utworzenie regionalnych składowisk odpadów oraz zakładów segregacji i przerobu odpadów komunalnych,
- wprowadzenie nowoczesnego systemu unieszkodliwiania i gospodarczego wykorzystania odpadów powstających w sektorze gospodarczym,
- pełne zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych.

Budżet Powiatowy

Środki z Budżetu Powiatowego, mogą być wykorzystane na pomoc w finansowaniu zadań ustalonych przez Radę Powiatu, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, m.in.:

- działania zmniejszające zanieczyszczenie środowiska,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- modernizacje i inwestycje, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej,
- pomoc w wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami,
- edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła.

Budżet Gminny

Środki z Budżetu Gminnego przeznacza się na wspomaganie następujących działań:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,

- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- realizowanie przedsięwzięć związanych z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizowanie przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- realizowanie przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza,
- realizowanie przedsięwzięć związanych z ochroną wód,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie działalności związanej z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziaływające na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- realizację innych zadań ustalonych przez radę gminy, służących ochronie Środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Bank Ochrony Środowiska

Kredyt ekologiczny jest przyznawany na zakup lub montaż wyrobów służących ochronie środowiska. Wszystkie podmioty mogą starać się o pozyskanie preferencyjnego kredytu. Maksymalna kwota kredytu może wynieść do 100% kosztów zakupu i kosztów montażu.

Okres kredytowania wynosi do 5 lat. Oprocentowanie jest – zmienne, ustalone na podstawie uchwały Zarządu BOŚ S.A. Kredyty udzielone na zakupy tych urządzeń mogą być oprocentowane od 1% w skali roku.

EkoFundusz

Zadaniem Fundacji jest dofinansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska, które mają nie tylko istotne znaczenie w skali regionu czy kraju, ale także wpływają na osiągnięcie celów ekologicznych uznanych za priorytetowe w skali europejskiej czy światowej. Zadaniem EkoFunduszu jest również ułatwienie transferu na polski rynek najlepszych technologii z krajów-donatorów, a także stymulowanie rozwoju polskiego przemysłu ochrony środowiska.

Jednym z priorytetowych zadań EkoFunduszu jest gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych. Rodzaje realizowanych projektów:

- organizacja kompleksowych systemów zbierania, recyklingu i zagospodarowania odpadów komunalnych obsługujących 50-250 tys. mieszkańców,
- unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych,
- budowa instalacji do recyklingu odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
- modernizacje technologii przemysłowych prowadzące do eliminacji powstawania odpadów niebezpiecznych (tzw. „czyste technologie”)

Wnioskodawcami mogą być jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, a także instytucje charytatywne i wyznaniowe, społeczne organizacje ekologiczne, dyrekcje parków narodowych i krajobrazowych, placówki oświatowe, edukacyjne, placówki służby zdrowia oraz spółdzielnie mieszkaniowe.

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy

W ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego można dofinansować działania związane z promocją zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami. W ramach Mechanizmów Finansowych mogą być realizowane projekty inwestycyjne na zagospodarowanie segregowanych odpadów. Beneficjentami mogą

być wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego oraz organizacje pozarządowe utworzone w prawny sposób w Polsce i działające w interesie publicznym.

Konkurs „Samorząd bez azbestu”

Konkurs jest organizowany przez Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych. Poprzednie edycje były samodzielnymi Konkursami pod nazwą "Polska Wolna Od Azbestu". Obecnie Konkurs stał się jedną z podkategorii Kategorii "Samorząd Przyjazny Środowisku", Narodowego Konkursu Ekologicznego "Przyjaźni Środowisku".

Konkurs jest skierowany do wszystkich gmin i powiatów. Celem Konkursu jest wyłonienie i nagrodzenie gmin i powiatów, które wyróżniają się skutecznym i sprawnym działaniem w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Nagrody pieniężne należy wykorzystać na:

- działania związane z realizacją inwestycji mających na celu usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych użyteczności publicznej,
- budowę i modernizację składowisk odpadów,
- likwidację oddziaływania azbestu i wyrobów zawierających azbest na zdrowie mieszkańców,
- akcje informacyjno – edukacyjne.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

W ramach PROW wyodrębniono oś priorytetową 2 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, w ramach której określono 3 działania mające związek z gospodarką odpadami.

W ramach Działania *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej*, można dofinansować wytwarzanie produktów energetycznych z biomasy.

W ramach Działania *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*, można dofinansować wytwarzanie produktów energetycznych z biomasy.

W ramach Działania *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej*, można dofinansować, tworzenie systemów zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych oraz wytwarzanie lub dystrybucję energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy.

10. WNIOSKI Z PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Projektowany system gospodarki odpadami stanowi aktualizację uchwalonego w 2005 r. „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubsza na lata 2004-2007 z perspektywą do roku 2011” i jest zgodny z ustaleniami KPGO 2010 i APGOWO. Ponadto spełnia podstawowe uwarunkowania wynikające z polskich i unijnych przepisów określających zasady ochrony środowiska.

Dokument ten promuje stworzenie nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju polegającego na zapobieganiu i minimalizacji ilości wytworzonych odpadów.

Założone w planie cele do osiągnięcia oraz kierunki, w jakim będą zmierzać zaprojektowane działania są zgodne z celami ustalonymi w polityce ekologicznej państwa i dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Przedstawione tutaj działania winny być uwzględnione podczas realizacji niniejszego planu, ze szczególnym wyróżnieniem następujących zagadnień:

- systematyczne podnoszenie poziomu wiedzy lokalnej ludności na temat zasad przyjętego systemu gospodarki odpadami,
- stworzenie gminnego systemów zbierania i transportu odpadów komunalnych uwzględniających segregację odpadów „u źródła”, w tym selektywne gromadzenie odpadów niebezpiecznych oraz okresowe zbieranie odpadów wielkogabarytowych i wyeksploatowanych urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
- budowa skutecznego systemu egzekwowania realizacji ustaleń GPGO przez mieszkańców gminy, zwalczanie niewłaściwych praktyk w tym przedmiocie oraz wiarygodnego ewidencjonowania danych dotyczących wytwarzania i zbierania odpadów.

Niezrealizowanie zapisów zawartych w omawianym planie gospodarki odpadami przyniesie negatywne skutki środowiskowe i gospodarcze, dlatego zasadnym jest efektywne prowadzenie działalności w celu realizacji zapisów omawianego dokumentu.

Zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją GPGO będzie nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie zbierania odpadów i ich odzysku lub unieszkodliwiania. Przy założeniu stałego generowania odpadów, konieczne jest podniesienie efektywności ich selektywnego zbierania, bowiem w przeciwnym razie odpady te trafią na składowisko.

Rozwiązania, przewidywane w projekcie GPGO można uznać za przyjazne środowisku, nie generujące nieodwracalnych negatywnych oddziaływań transgranicznych.

Aktualizacja PGO stanowi wypełnienie obowiązków wynikających z ustawy o odpadach oraz ma na celu przyjęcie nowych standardów w planowaniu i gospodarowaniu odpadami oraz dostosowanie go do zmienionego stanu prawnego. Niniejsza aktualizacja planu nie zawiera istotnych odstępień od ustaleń zawartych w dokumencie dotychczas obowiązującym.

Z analizy i oceny wpływu projektowanych rozwiązań planu na środowisko można stwierdzić, że realizacja planu pozwoli na wzrost ilości odpadów poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów oraz ograniczenie przyczyn powstawania nowych zagrożeń i uciążliwości dla środowiska powodowanych przez odpady.

11. SYSTEMY MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU

Ustawa o odpadach w art. 14 ust. 12b i 13 nakłada na organy wykonawcze gminy obowiązek przygotowywania, co 2 lata sprawozdania z realizacji celów i zadań określonych w planach gospodarki odpadami.

Wdrażanie GPGO jest procesem ciągłym, wymagającym stałej obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych wskaźników środowiskowych, ekonomicznych i społecznych, mającym na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat słuszności i skuteczności podejmowanych działań oraz inicjowanie ich zmian w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją. Narzędziem ww. procesu jest monitoring.

Wdrażanie GPGO będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie :

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć/działań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn ich rozbieżności.

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji GPGO jest prawidłowy system sprawozdawczości oparty na wskaźnikach stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Odpowiedni zestaw wskaźników zapewnia sprawne przeprowadzenie monitoringu przedsięwzięć oraz analiz porównawczych i tematycznych, dostarczających rzetelnej informacji o wdrażaniu GPGO.

W tabeli nr 34 przedstawiono zestaw wskaźników monitorowania GPGO.

Tabela nr 34. Wskaźniki monitorowania GPGO

Lp.	NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA	Osiągnięta wartość wskaźnika	Zakładana wartość wskaźnika	Zakładana wartość wskaźnika
			2009	2011	2013
1.	Masa wytworzonych odpadów komunalnych – ogółem	Mg	2 039,2	2 117,2	2 187,9
2.	Masa zebranych odpadów komunalnych – ogółem	Mg	1 581,3	1 905,5	2 187,9
3.	Odsetek masy zbieranych odpadów komunalnych w stosunku do masy powstających odpadów	%	77,5	90	100
4.	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	Mg	298,9	232,9	284,4
5.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie w stosunku do masy powstających odpadów	%	14,7	min. 11	min. 13
6.	Iloraz masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów i masy tychże odpadów wytworzonych w 1995 r.	%	b.d.*	maks. 70	maks. 50
7.	Odsetek mieszkańców gminy objętych umowami na odbiór odpadów	%	96	100	100
8.	Odsetek mieszkańców gminy objętych systemem selektywnego odbierania odpadów	%	100	100	100
9.	Odsetek zebranych odpadów komunalnych, składowanych bez przetworzenia	%	81	maks. 80	maks. 15
10.	Masa zebranego ZSEE z gospodarstw domowych w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca	kg/M/rok	0,4	4	4
11.	Liczba czynnych składowisk odpadów komunalnych	szt.	0	0	0
12.	Liczba zinwentaryzowanych mogiłników pozostałych do likwidacji	szt.	0	0	0
13.	Masa wytworzonych osadów ściekowych	Mg s.m.	28,0	29,4	30,9
14.	Odsetek składowanych osadów ściekowych	%	0	maks. 60	maks. 60

* - ze względu na charakter gminy (wiejska), większość wytworzonych odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest: na przydomowych kompostownikach, przy skarmianiu zwierząt lub spalana w paleniskach domowych

Źródło: Opracowane na podstawie APGOWO

Dane potrzebne do oceny podanych wskaźników opracowano na podstawie: informacji uzyskanych z Urzędu Gminy w Lubszy, gminnych sprawozdań z PGO, KPGO 2010, APGOWO oraz przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy.

Organizacja i przebieg monitoringu

Dla właściwego przebiegu monitoringu gospodarki odpadami konieczne jest wyłonienie sprawnej struktury organizacyjnej i określenie reguł jej funkcjonowania.

Do głównych zadań w zakresie monitoringu wynikających z Krajowego planu gospodarki odpadami będzie należeć:

- koordynacja monitoringu,
- zbieranie niektórych danych i informacji,
- gromadzenie i przetwarzanie danych,
- analiza danych i informacji,
- przygotowanie raportów,
- ocena wyników oraz przygotowanie wstępnej rekomendacji zmian.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

„Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubsza na lata 2004-2007 z perspektywą do roku 2011” został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/309/2005 Rady Gminy Lubsza z dnia 28 grudnia 2005 r.

Aktualizację planu gospodarki odpadami dla Gminy Lubsza opracowano zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO 2010) oraz Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego (APGOWO).

Celem głównym Aktualizacji planu gospodarki odpadami dla Gminy Lubsza wynikającym z KPGO 2010 i APGOWO jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa.

Plan gospodarki odpadami obejmuje:

- opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:
  - rodzaju, ilości i źródeł pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwienia,
  - posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
  - rozmieszczenia istniejących instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
  - identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami,
- prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
- system gospodarowania odpadami,
- zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji,
- instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:
  - wskazanie źródeł finansowania planowanych działań,
  - harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstaniu odpadów lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego gospodarowania nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
- system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

Szacuje się, że w 2009 r. w gminie Lubsza wytworzono ok. 2 039,2 Mg odpadów komunalnych. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w 2009 r. zwiększyła się o ok. 7,4% w stosunku do 2005 r., przy ok. 3,2% wzroście liczby ludności w analizowanych latach.

Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2005 r. wyznaczona została na poziomie 680,3 Mg, co oznacza, że na statystycznego mieszkańca gminy przypadło wówczas ok. 79 kg/rok. W 2009 r. ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji wyznaczono na poziomie ok. 730,6 Mg – na jednego mieszkańca gminy przypadło ok. 82 kg/rok.

W związku ze specyfiką gminy Lubsza (gmina wiejska) przyjmuje się, iż ok. 70% wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji zagospodarowywane jest we własnym zakresie przez mieszkańców: w przydomowych kompostownikach, przy skarmianiu zwierząt lub przy spalaniu w paleniskach domowych.

Jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Lubsza jest składowanie. Na obszarze gminy Lubsza nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych. Odpady zebrane z obszaru gminy kierowane są na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Gać (położone: woj. dolnośląskie, pow. oławski, gm. Oława).

Na terenie gminy Lubsza funkcjonuje kontenerowy system selektywnej zbiórki (tzw. "gniazda") – kontenery przeznaczone na odpady opakowaniowe typu: szkło, tworzywa sztuczne, papier, metale, rozstawione są w wyznaczonych punktach gminy.

Ponadto na terenie gminy zorganizowane są selektywne zbiórki:

- zużytych baterii,
- odpadów wielkogabarytowych.

Wszystkie selektywnie zebrane odpady przekazywane są do odzysku poza teren gminy.

Gmina posiada „Program usuwania azbestu z terenu gminy Lubsza”, opracowany w oparciu o dane ilościowe pozyskane w wyniku przeprowadzonej w drugiej połowie 2009 r. wspomnianej inwentaryzacji.

Ilość wyrobów azbestowych występujących na terenie gminy to 50 991 m² (ok. 560,90 Mg) powierzchni dachowych – z tego 39 846 m² (ok. 438,31 Mg) znajduje się na budynkach należących do osób fizycznych.

Koszty usunięcia azbestu z terenu gminy Lubsza ogółem oszacowano na kwotę 1 121 802 zł (przy założeniu, że koszt likwidacji 1 m² tych wyrobów wynosi 22 zł).

Koszty usunięcia azbestu z terenu gminy Lubsza bez azbestu stwierdzonego u podmiotów prawnych oszacowano na kwotę 876 612 zł.

W związku z realizacją zadań, jakie stawiane są przed władzami samorządowymi szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego oraz wyznaczonymi przez Unię Europejską limitami redukcji odpadów kierowanych na składowiska – zaszła konieczność powołania organizacji skupiającej kilka gmin, która przejmie od gmin zadania związane z gospodarowaniem odpadami – związku międzygminnego.

Gmina Lubsza jest jedną z gmin założycielskich związku międzygminnego: Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK”; partycypacja gminy w kosztach utrzymania Związku i finansowania inwestycji, związanych z rozbudową i funkcjonowaniem Zakładu Gospodarowania Odpadami w Gać, wynosi 4%.

30 listopada 2009 r. Spółka Zakład Gospodarowania Odpadami złożyła wniosek o dotację ze środków NFOŚiGW na rozbudowę ZGO w m. Gać, w ramach którego ma powstać m.in.:

- instalacja biostabilizacji odpadów ulegających biodegradacji w oparciu o proces fermentacji metanowej,
- instalacja do produkcji paliwa alternatywnego z odpadów balastowych sortowni,
- rozbudowa sortowni.

W przypadku pozyskania funduszy rozpoczęcie realizacji zadania przewidziane jest na 2011 r.

Po rozbudowie ZGO, gminy należące do obszaru jego obsługi skierują cały strumień odpadów do nowopowstałej instalacji, co umożliwi gminom spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów.

Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- brak objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych, co skutkuje tym, iż część odpadów wytwarzanych przez właścicieli nieruchomości (nieposiadających umów na odbiór odpadów) jest w sposób nielegalny deponowana na tzw. „dzikich wysypiskach”,
- brak zorganizowanej na większą skalę zbiórki odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych (odnotowano tylko zbiórki zużytych baterii w placówkach oświatowych oraz jednorazową zbiórkę ZSEiE w ramach zbiórki odpadów wielkogabarytowych),
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- mała kontrola podmiotów odbierających i zbierających odpady komunalne, zarówno przez służby państwowe jak i organy samorządowe,
- niestabilna sytuacja prawna dotycząca właściciela odpadów komunalnych.

Cele do osiągnięcia w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów;
- zwiększenie udziału odzysku, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;
- bieżąca aktualizacja bazy danych o gospodarce odpadami;
- objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych;
- rozwój selektywnego zbierania odpadów: niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych, wielkogabarytowych oraz budowlanych;
- wspieranie edukacji ekologicznej mieszkańców gminy;
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska;
- zwiększenie efektywności selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych;
- usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 r.

W kolejnych latach należy uwzględnić realizację zadań ujętych w planie, dla których cykl osiągnięcia efektu jest wieloletni. Realizacja celów i zadań oceniana będzie w oparciu o wykonywane sprawozdania.